

naša luč

1982

8

krepka primera — dala bi zanjo cekin!

oton župančič — duma

RUDOLF MAISTER:

Ko zvečer v kraljevski zarji
sonce v pohojske gre klance,
v vrhah cerkve zažarilo —
tja do Mure — ko monštrance . . .
Pol skrbi je že za nami —
prazna polja, prazne trate —
polna srca, polni hrami —
da bi le še roka sveta
dobrega Boga Očeta —
polovnjake natočila.

(SEPTEMBRSKI LAUDATE)

ANTON AŠKERC:

Na tronu Gubec kralj sedi,
z mrtvaškim glasom govori:
„Kot kralj dnes prvič gledam vas —
vi zadnjič slišite moj glas! . . .
Ves narod kronan si z menó,
s kraljevoj venčan zdaj častjo . . .
O naš veliki petek sam! . . .
Kdaj vzkresne stara pravda nam? . . .
Za njo duh moj vas spremljaj v bran!
In — pomnite današnji dan!“

(STARA PRAVDA)

NARTE VELIKONJA:

Nisem videl večje skromnosti kot na
Krasu, nisem našel večje in globlje lju-
bezni kot tam . . . Moram povedati,
da so Kraševke lepe; rdeče brez šminke,
obrije jih pa burja . . . Naj povem
še svojo željo: na Kras bi rad šel, je-
del kraški pršut in pil kraški teran na
kraškem ognjišču. Kdor tega še ni storil,
ne ve, kaj je Kras. Kar je drugod
polh in ogenj v gozdu, je na Krasu
ognjišče, pršut in teran.

(KRAS)

SIMON JENKO:

Gorje, kdor zatajiti
prisiljen voljo in srce,
bedakom posoditi
čas mora, glavo in roké.

(TROJNO GORJE)

MILOŠ MIKELN:

Socialistična trgovina je svoj „Nimamo,
pridite v ponedeljek!“ razvila do popol-

nosti. Pri nas zmeraj lahko kupiš 32-
sedežni avtobus, ne dobiš pa navadne
železne lopate, kakršno je zmerom
moral imeti v zalogi trgovec v železni
dobi, če ni hotel, da gre v konkurz.
Ne dobiš vezalk za čevlje, paradižniko-
ve mezge, avtomobilskih gum, žarnic,
kisa . . . Nikoli več ne bo kamene
dobe, železne dobe, kapitalizma, to se
pravi, nikoli več ne bo lopat, paradiž-
nikove mezge in avtomobilskih gum,
ampak nam ostane do konca sveta:
„Nimamo, pridite v ponedeljek!“

(INVENTURA 65)

IGOR TORKAR:

MILAN: Nihče ničesar ne ve! Ali pa
noče vedeti! (Živčno izvleče iz kuverte
časopisne izrezke in jih bere.) Samo-
mor študenta. Mlad filmski igralec se
je končal s plinom. Mladi prodajalki
sta šli med razvaline starega gradu,
pojedli strup za podgane in umrli. Ma-
turant se je obesil na okensko kljuko.
Mlad pesnik je z reklamno ironijo pro-
glasil samomor za sredstvo, ki nikoli
ne odpove, in se potem mirno ubil.
Študentka A. B. skočila v reko. Štu-
dentka C. D. se je obesila na luster v
svoji dekliški sobi . . . Dve sedem-
najstletnici sta se zaprli v garažo, sedli
v avto, prižgali motor in se zastrupili z
monoksidom . . . Nihče ne ve odgo-
vora — zakaj? Zakaj? . . . Samomor
je javno vprašanje družbi.

(ZLATA MLADINA)

ŽARKO PETAN:

Nekaterim se tako zelo mudi v ko-
munizem, da zahtevajo od države vsa-
ko leto hitrejši avtomobil. — Včasih se
tovariši vedejo gosposko, gospodje pa
tovariško. — Z desetimi leti je bil mini-
strant, s tridesetimi minister. — Doslej
smo govorili o lepši prihodnosti, kaže
pa, da bomo odslej govorili o lepši
preteklosti. — V Ameriki imajo vsaj
kip Svobode, drugod pa so jo pokopa-
li; ne da bi ji postavili spomenik.

(PREPOVEDANE PAROLE)

BORIS PAHOR:

O vlogi Cerkve. Mislim čisto prepro-
sto na vlogo Cerkve kot organizacije,
ki ima moč povezovanja, na občestvo,
ki drži človeka povezanega z rodnim
krajem, na svetovni nazor, ki je na
primer edini kmeta povezoval z zemljo
takrat, ko so ga komunisti psovali z
reakcionarjem in izdajavcem, ker je
hotel ostati zemlji zvest. Ostaja ugotov-
itev, da je kmetom oblast tuja, zakaj
ko govorijo o oblasti, kmetje rečejo
„oni“, medtem ko o Cerkvi ne čutijo,
da jim je tuja. Kar se tiče narodnosti,
je Cerkev spet sredotežno sredstvo,
medtem ko je komunizem, kakor se je
doslej uveljavljal na Slovenskem, delo-
val sredobežno. In to v prvi vrsti s
svojim idealistično pojmovanim inter-
nacionalizmom, potem zavoljo načelne-
ga razkrajanja vsega, kar je bilo tradi-
cionalno, potem s povečanjem pro-
dukcije, denarja, deviz, potem s po-
manjkanjem sleherne skromnosti in z
nameščanjem zmerom istih figur na
vodilna mesta.

(ODISEJ OB JAMBORU)

iz narodne skrinje

Kdor je smetano posnel, naj še mleko
kleplje.

KDOR PRASCA KOLJE, NAJ ŠE PLOH
OSNAŽI.

Vsak očenaš ima na koncu amen.

KADAR GREŠ VOLKU NAPROTI, POKLI-
ČI PSA.

Bolje je nositi suh dežnik kakor mokro
obleko.

BOLJE JE S PAMETNIM JOKATI KOT Z
BEDAKOM PREPEVATI.

Če kaj kupuješ, ne izblekni, da zelo
potrebuješ.

KAR NE GORI, NE GÁSI.

Kdor izbira, izbirek dobi.

KDOR SE BOJI VRABCEV, NAJ NE SE-
JE PROSA.

Etbin Bojz:

PREGOVORI IN REKI
NA SLOVENSKEM

Slika na naslovni strani:
Vinska trgatev v Števerjanu pri
Gorici

Pred kratkim je ljubljanski verski tednik Družina izdal za slehernega slovenskega kristjana nadvse zanimivo knjigo TVOJA IN MOJA CERKEV.

U uvodu piše urednik Klemenčič med drugim tole: „Morda nas včasih kar malo stisne pri srcu ob bojazni za usodo te naše Cerkve; ob pogledu na vse manj zunanjih znakov vernosti; na dejstvo, da je med nami vse več ljudi, ki niso bili krščeni in o Bogu praktično ne vedo ničesar; da stalno pada število udeležencev pri nedeljski maši; da je manj spovedi; da je v mnogih domovih utihnila molitev. To in še marsikaj drugega bi lahko res bilo resen razlog za strah, ko ne bi imeli vere, ko ne bi resno jemali Kristusovega zagotovila, da bo ostal z nami vse dni do konca sveta.“

Knjiga ima štiri poglavja: Slovenska cerkvena pokrajina, Ljubljanska nadškofija, Mari-borska škofija, Kopska škofija.

V prvem poglavju odgrinja slovenski metropolit Šuštar nekakšen program slovenske Cerkve in našteva te-le posebno važne naloge: prenavo Cerkve na Slovenskem (ker je Cerkev grešna, potrebuje nenehne prenovne); skrb za prenovitev in poživitev vere, upanja in ljubezni (oznanjevanje božje besede, zakramenti, zlasti evharistija, molitev, ljudske pobožnosti, verske ljudske navade); ljubezen do bližnjega (ta je osrednjega pomena, kaže pa se posebno v delih usmiljenja, zlasti še do odpisanih); uresničevanje temeljnih npravnih vrednot (poštenost, pravičnost, dobrot, medsebojna pomoč, ohranitev npravnega čuta, zavest odgovornosti); poudarjanje tega, kar nam je skupnega; skrb za širjenje obzorja (zgodovina se ni začela šele včeraj); sodelovanje med slovenskimi kristjani (skupno, kar je le mogoče, posebej, kar je pametno in potrebno); skrb za duhovniške in redovniške poklice (posebno važna naloga); sodelovanje laikov (moških, žensk, posameznikov, družin, župnijskih pastoralnih skupin); prispevanje k boljšemu in bolj človeškemu življenju in sožitju vseh naših ljudi; odprtost za znamenja časa in za vedno nove potrebe ljudi. Kajpada bi bilo mogoče poleg tega naštetih še marsikaj: misijone, izseljence, zdomce, skrb za pristno slovensko kulturo in jezik, skrb za zgodovinske verske spomenike in stare ljudske navade, prizadevanje za varstvo okolja in mir na svetu.

Ena najtežjih ugotovitev knjige je (str. 27): „Številke (od študijskega leta 1970/71 do študijskega leta 1981/82 je število vseh slovenskih bogoslovcev padlo z 271 na 63) so zelo zgovorne: neizprosno ‚molčé trobentajo‘, da je število bogoslovcev v vseh treh slovenskih škofijah v 10 oz. 12 letih padlo tako nizko, da tega skoraj ne moremo verjeti.“

Urednik knjige sklepa uvod takole: „Nekateri podatki neusmiljene statistike, ki jih knjiga prinaša, bodo marsikoga užalostili. Spomnil se bo, da je bilo nekoč drugače ... Cerkev na Slovenskem pa hoče biti mlada, z zaupanjem hoče gledati v prihodnost, čeprav se mora otepati s težavami sedanosti ... Da bi knjiga utrdila v vsakem bravcu zavest pripadnosti naši Cerkvi in ponos, da ji pripada!“

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskarna
Družbe sv. Mohorja, 9020 Ce-
lovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadevne dežele):

Anglija 5 tun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	300 fran.
Francija	50 fran.
Italija	9000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	50 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi ne-
enake poštne in v posameznih
državah in različnih deviznih
preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeni-
ki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

SPLOŠNE

KREDITNIH NAKUPOV VEDNO MANJ

Pogoji za potrošniška posojila so se zelo poostrila. Visoka lastna udeležba, 16-odstotne obresti in dveletni odplačilni rok so za mnoge ljudi s poprečno plačo prevelika ovira. Zanimanje potrošnikov za posojila je zmanjšala tudi možnost nakupa s prodajo deviz. Žrtve vseh teh ukrepov pa so seveda tudi trgovci. Prodaja za gotovino se je sicer povečala, pa vendar ne za toliko, kolikor je manjša prodaja na posojila. V Metalki so na primer imeli pred temi ukrepi od 200 do 300 kreditnih nakupov na mesec, sedaj jih je pa le še okoli dvajset. Na kredit se kupujejo le še trajnejše dobrine,

kot so pohištvo in ogrevalna tehnika. Posojil za obleko in obutev pa je vedno manj.

ZDRAVSTVENI DELAVCI SO SLABO PLAČANI

V slovenskem zdravstvu je zaposlenih 4000 zdravnikov in zobozdravnikov, 9000 medicinskih sester ter 17.000 drugih delavcev. Njihov poprečni dohodek je znašal lani 11.776 dinarjev. Zanimivo pa je, da je bil poprečni dohodek v gospodarstvu približno enak, čeprav je poklicna sestava zelo različna, saj je v zdravstvu procentualno veliko več zaposlenih z visoko in višjo izobrazbo kot pa v gospodarstvu. Na skupščini zdravstvene skupnosti so se poslanci zato strinjali s predlogom, da se osebni dohodki v zdravstvu povečajo za 27,3 odstotke.

SEJEM »VINO 82« JE OBISKALO 80 TISOČ LJUDI

Na sejmu, ki je trajal od 29. avgusta do 5. septembra, je sodelovalo 489 razstavljalcev iz 23 držav. Na oceno je bilo poslanih rekordno število vinskih vzorcev (1444). Avstrijska vina so bila najboljša, saj so dobila kar 36 zlatih medalj. Na drugem mestu so bila jugoslovanska s 24 zlatimi medaljami, tretje mesto pa so zasedla italijanska vina z 20 medaljami v zlatu. Za številne obiskovalce sejma so poskrbele številne ljubljanske restavracije z izbranimi jedili domače in tuje kuhinje.

V PRVEM POLLETJU UMRLO NA SLOVENSКИH GESTAH 232 LJUDI

V prvih šestih mesecih se je v Sloveniji pripetilo 3172

hujših prometnih nesreč. Ranjenih je bilo 1405 oseb, lažje pa 2905. Ti podatki povedo, da se je varnost na slovenskih cestah poslabšala. Lani je v istem obdobju umrlo 12 ljudi manj, 152 manj jih je bilo huje ranjenih in 446 manj je bilo lažje poškodovanih. Lani se je zgodilo 399 manj hujših prometnih nesreč. Zelo žalosten je tudi podatek, da je v prometnih nesrečah umrlo že 30 otrok, ranjenih pa jih je bilo kar 845. Gmotna škoda je znašala 800 milijonov dinarjev.

NA DOLENJSKEM OSKRBA Z VODO NI NAJBOLJŠA

To so potrdili tudi letošnji poletni meseci, ko so bili zaradi dolgotrajne suše vodnjaki po vaseh prazni, zajetja vode za vodovode pa so bila prešibka. Najbolj je bila prizadeta okolica Dolenjskih Toplic in Straže, pa tudi Suha Krajina je ostala zvesta svoji tradiciji pri oskrbi z vodo. Ponekod, kjer je žeja najhujše mučila ljudi, so morali vodo dovažati s cisternami zavoda za požarno varnost. Na pomoč pa so priskočila tudi prostovoljna gasilska društva. Tudi kratke krajevne plohe niso ublažile težav pri oskrbi vode na Dolenjskem.

BELOKRANJSKI VINOGRADNIKI PRIČAKUJEJO DOBER PRIDELEK

Menijo, da bo letošnja vinska kapljica dobra, saj bo letina po kakovosti in količini nadpovprečna. Toča je letos Beli Krajini v glavnem prizanesla, le na območju od Radovice do Boldraža so imeli neurje s točo. Kasnejše lepo vreme in povečano

CELJE, središče enega štirih slovenskih okrajev, v srednjem veku sedež celjskih grofov, sedaj živahno kulturno, turistično, industrijsko in trgovsko središče.

škropljenje trte pa je tudi tu zmanjšalo škodo. Seveda pa vinogradniki niso zadovoljni z napovedanimi odkupnimi cenami grozdja, kajti z njimi ne bi mogli kriti niti stroškov obdelave vinogradov. Zaradi drage nafte in škropil so stroški kmetom zrastle čez glavo.

PO KRAJIH

BELTINCI

V okviru folklornega festivala so tudi letos pripravili zanimive pastirske igre, ki jih igrajo po pravilih, veljavnih med pastirji na prekmurskih pašnikih. Letos je sodelovalo osem skupin iz Lipovc, Bratonc, Gančan in Lipe. Pomerili so se v streljanju s fračo in v vlečenju vrvi. Gledalce pa je najbolj pritegnilo blinčkanje ali kakor tudi pravijo poketoš, igra, ki je zelo podobna ameriškeму nogometu.

BLED

Podjetje Kreda naj bi letos v Srednji Radgoni nakopalo in prodalo 2600 ton krede. Če bodo pa ta cilj dosegli, je odvisno od uvoza sestavin, ki jih potrebujejo za izdelavo končnih izdelkov. Podjetje ima zato na zalogi tisoč ton krede, kmalu pa jim bo začelo primanjkovati skladiščnih prostorov. Zanimiv je tudi podatek, da so letos prodali šele 568 ton krede, lani pa 2500 ton.

BRDO PRI LUKOVICI

130-letnico rojstva slovenskega pisatelja Janka Kersnika so domačini počastili z odkritjem pisateljevega doprsnega kipa, ki ga je izdelal akademski slikar Jifi

Bezljaj. Podelili so tudi Kersnikove plakete. Dramska skupina KUD Janko Kersnik je za to slovesnost zaigrala enodejanko po pisateljevih Kmetjskih slikah.

BUKOVICA

Podjetje Opekarna je začelo graditi novo tovarno strešnikov, dogradili pa naj bi jo do leta 1984. Naložba je postala nujna, saj dosedanja proizvodnja strešnikov teče na več kot petnajst let starih strojih, kar seveda povzroča nenehne zastoje. Zaradi občutnega prihranka energije bodo zgradili tunnelsko peč. Tovarna bo stala 309 milijonov dinarjev.

ČRNA NA KOROŠKEM

27. koroški kulturni teden se je 14. avgusta začel z etnografskim sprevodom, ki je prikazal razne običaje kmečke ohceti ter druga stara kmečka opravila. Ves teden pa so se vrstile kulturne, športne in zabavne prireditve, ki so privabile veliko ljudi od blizu in daleč. Gostinci in kmetje so lačnim in žejnim ponujali domače jedi in pijače.

DUTOVLJE

Tovarna pohištva Krasoprema se letos srečuje s precejšnjimi težavami, ki so nastale, ker se jim je lani zaprl libijski trg, kamor so izvažali velik del svojih proizvodov. Zdaj poskušajo prodreti na trge v Iraku, Kuvajtu in Katarju ter v drugih arabskih državah. Kljub velikim naporom pa so letos uspeli izvoziti šele deset odstotkov proizvodnje, dočim so lani v istem obdobju izvozili kar 26 odstotkov in iztržili 60 milijonov dinarjev.

GORNJA RADGONA

20. avgusta se je začel dvajseti mednarodni kmetijsko-živilski sejem, ki je trajal teden dni. Sejma se je udeležilo 750 proizvajalcev hrane ter številna kmetijska in trgovska podjetja iz dvanajstih držav. Ocenjevali so tudi vina 91 vinogradnikov. Najboljši oceni sta dobila beli burgundec in vino refoško.

KRANJ

Po dolgih in temeljitih pripravah so se letos poleti lotili prenove starega mestnega jedra. Najprej so začeli preurejati stari hiši na Mastrovem trgu in ju oblekli z novo fasado. V hiši poleg mesnice bo v pritličju bife s teraso nad kanjonom Krke. Stare verande bodo nadomestili s prijetnejšimi atriji, zamenjali pa bodo tudi streho in instalacije.

LESCE-BLED

Radovljiska občina je sprejela sklep o uvedbi začasnih ukrepov družbenega varstva v tovarni industrijske opreme Veriga v Lescah. Ta ukrep, nekoč so ga imenovali prisilna uprava, je bil potreben zato, ker je podjetje „Prigospodarilo“ kar 20 milijonov dinarjev izgube in ker ni doseglo predvidenih načrtov na področju proizvodnje in dohodka. Družbeno varstvo naj bi trajalo eno leto.

LJUBLJANA

Apostolski pronuncij v Jugoslaviji je kot papežev pooblaščenec podelil ljubljanskemu nadškofu in slovenskemu metropolitu dr. Alojziju Šuštarju palij, ki je sim-

(dalje na strani 9)

Spominjam se še intervjuja, ki ga je dal EDVARD KOČBEK. V istem intervjuju je v iztrganih citatih povedal stvari (likvidacije itd.), brez celotnega konteksta, brez celotnega takratnega dogajanja... Stvari s Teharji, Kočevjem so se legalizirale, niso več skrivnost, temveč nekaj, kar se je z nami Slovenci godilo. In kar se z nami lahko še zmeraj zgodi! (Kaj naj to pomeni? Je to grožnja? Za koga? — Op. NL).

Peter Božič

DELO, Ljubljana, 12. avg. 82/8.

Ko smo prvič zvedeli, v začetku petdesetih let, da je zmanjkalo denarja za umetnost, prosveto in zdravstvo, smo že vedeli, da se znova začenjajo mučnata leta GOSPODARSTVA na račun slovenskega delovnega človeka... Lakota Poljske je prišla kot posledica gospodarskih zmoč. Jutri se lahko zgodi kaj podobnega tudi pri nas. Kajti večina našega gospodarstva je deficitna, v tržnih lumparijah in trikih izprijena.

NAŠI RAZGLEDI, Ljubljana, 11. jun. 82/330.

nekega jasnega dne

verujemo v svetega Duha, a kje in kako ga lahko srečamo?

Pred nedavnim so avstrijska, nemška in švicarska TV prinesle versko nanizanko ZAKAJ KRISTJANI VERUJEMO? Iz nje povzemamo glavne prizore v skrajšani obliki in s pojasnili.

Nekega jasnega dne gresta skozi pokrajino, ki izžareva mir in tihoto, bolničarka Marjana in zdravnik Scholz na sprehod. Drug ob drugem hodita v enakem ritmu. Čutiti je, da vlada med njima tiho soglasje.

Sledi njun pogovor, ki podčrtuje to soglasje, pa tudi njega nepričakovanost in podarjenost. Naenkrat začne Marjana govoriti o svetem Duhu. Pride ji na misel, da se nahajata v nekem stanju, o katerem bi bilo moč reči, da v njem deluje božji Duh: med obema vlada sloga, pokrajina diha mir in tišino, veter vleče.

A v hipu, ko pripelje Marjana po-

govor na to, je njuno soglasje mi-mo. Med njima pride do spora o svetem Duhu, ta spor pa ne obeta nič dobrega. Odločilno pri tem sporu je občutje nesoglasja, ki je v popolnem nasprotju s prejšnjim doživetjem soglasja.

— — —

V mali kuhinji bolnišnice se pogovarjajo Marjana, s. Neža in dr. Sriyananda o svetem Duhu. V tem pogovoru ugotovijo tole:

● Svetega Duha ni mogoče upodobiti.

● Če so ljudje enega duha, če vlada sloga, soglasje, če se imajo ljudje med sabo radi, če si želé dobro, si pomagajo, sodelujejo, če delajo, kar je pravično, kar gradi, če se med sabo veselijo — je tam na delu sveti Duh.

● Svetega Duha ni mogoče prisiliti, da pride, pa tudi on nas ne sili,

ampak deluje, kjer ljudje verujejo, ljubijo, upajo, kjer se poskušajo med sabo razumeti (s. Neža).

● Načelno je sveti Duh za kristjane tisti način bivanja, po katerem je Jezus med njimi (Sriyananda).

● Svetega Duha je možno doživeti, če so se mu ljudje pripravljeno odpreti. (S. Neža pripoveduje o Elijevem srečanju Boga na gori Horeb. Tam je prerok iskal Boga: doživel je vihar, potres, ogenj in molk. Elija je čutil, da je Bog samo v molku. To je razumel, ker je bil z njim sveti Duh, kot pravi sveto pismo.)

● Sveti Duh je ljubezen. (S. Neža prinese sveto pismo in bere iz njegove besede apostola Pavla: „Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, sem brneč bron ali zveneče cimbele. In ko bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi razdal v živež vse svoje imetje, in ko bi dal svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi... Ljubezen nikoli ne mine...“)

— — —

Marjana in Scholz gresta skozi vinske gorice in se še vedno prepirata. Prideta mimo neke krčme in vstopita vanjo. Tu obhaja velika družba zlato poroko. Marjana in Scholz sedeta v kot, opazujeta praznovanje, pijeta vino in sta po-

ali ravnamo v svetem Duhu?

● V gornji nanizanki reče nekdo, da je sveti Duh božja „tenkočutnost“, božja „taktčnost“. Sveti Duh je izraz božje nežnosti, izraz njegove domiselnosti... Kristjani bi morali znati spoštovati občutja drugih, biti do njih tenkočutni, taktčni. Koliko medsebojnega trpljenja si pripravljamo, ker se ne znamo vživeti v druge... Kjer nekdo pusti v sebi prostor svetemu Duhu, tam nastane

ozračje medsebojnega zaupanja, nestrachu, netesnobe. Pri takšnih ljudeh se dobro počutimo...

● Sveto pismo prikazuje svetega Duha kot božji dih, kot veter, kot ogenj. On je duh spodbude in vneme. Spodbuja ljudi k božji volji. Abrahama spodbudi, da odide iz svoje dežele, od svojega rodu... Mojzesa spodbudi, da popelje svoje rojake iz egiptovske sužnosti v svobodo... Vedno znova spodbuja preroke, da spodbujajo k vnemi... Predvsem pa se kaže njegovo delovanje v Jezusovem življenju in delu. Ja, v njegovem življenju lahko spoznamo, kako in k če-

mu božji Duh spodbuja in vnema...

● Marsikakšna „vnema“ kristjanov usodno spominja na spotikanje farizejev v Jezusovem času (nad tem, da si učenci niso pred jedjo umivali rok, da so ob sobotah smukali klasje, da je Jezus ob sobotah zdravil ljudi...).

Kakšnemu kristjanu gre na živce, ker...

... pri maši deli obhajilo ženska...

... župnik ne moli povsem „po pravilih“...

... če so otroci preglasni...
... če so mladi ljudje v javnosti

čas, na neki samoposebi umevni način, pritegnjena k praznovanju.

Odhajanje praznika traja dolgo in je zelo prisrčno. Med temi ljudmi vlada sloga in edinstvo. Čutiti je, da spadajo skupaj in da so veseli, ker so skupaj. Biti skupaj vse življenje, kar se je uresničilo pri zlatoporočencih, je tudi lahko podoba delovanja svetega Duha. Marjana in Scholz sedita pri praznovanju, ne da bi govorila.

Potem se vračata skozi vinske gorice domov. Njuno začetno soglasje je spet tu.

Iz Jezusovega razodetja vemo o svetem Duhu, „ki napolnjuje vso zemljo“. A Bog vse človekove predstave tako presega, da ga ne more-

mo vkleniti v nobeno podobo. Če si hočemo božjo skrivnost približati, si moramo vendarle vedno znova iskati podobe zanj in za njegovo delovanje v svetu.

Svetega Duha lahko spoznamo le, če je on v nas, če delamo iz njega. Povsod tam, kjer ljudje ravnaajo tako kot Jezus, je možno čutiti, kaj se pravi živeti iz svetega Duha. Kdor hoče vedeti, kaj je sveti Duh, mora opazovati ljudi, ki so se mu dali „zagrabit“: to so tisti, ki se zavzemajo za mir in pravičnost; ki se potegujejo za druge ljudi, predvsem za uboge in slabotne; ki pomagajo, kjer je stiska; ki nimajo pred očmi predvsem svojih koristi, marveč blaginjo drugih; ki ne vidijo smisla življenja v tem, da bi sami čimveč porabili, marveč v tem, da bi čimveč razdali.

Mera sleherne ljubezni je božja ljubezen. Jezus kaže Boga kot nekoga, čigar dobrot je nad vsem, kar si je moč predstavljati. Ta ljubezen, ki je popolna predaja, polno bivanje za ljudi, je tako brez meja, da naleti pri ljudeh vedno znova na nerazumevanje.

Sveti Duh je dar, v katerem se podarja ljudem Bog sam. On je Bog sam v svoji živi navzočnosti. Po svetem Duhu deluje v ljudeh in v svetu Bog. Ta Duh je obenem Duh Jezusa Kristusa. Kdor sreča svetega Duha, sreča Boga, in kdor doživi Boga, kdor vanj veruje, mu zaupa, vanj upa, počenja to v svetem Duhu. Sveti Duh je tisti, prek katerega

lahko verujemo. Prek njega smo deležni Boga in on ustvarja skupnost med Bogom in ljudmi. V njem se obrača Bog do ljudi in v njem se obrača človek k Bogu. Brez njega ne bi bilo nikakršne zveze med Bogom in človekom. Nekdo lahko veruje le, ker je sveti Duh že v njem.

Delovati v svetem Duhu se pravi delovati v Jezusovem duhu, to je, delovati, ravnati, kot je on deloval in ravnal. Jezus Kristus in sveti Duh sta eno. V Jezusovem delovanju je bil sveti Duh prisoten. Deloval je pri učlovečenju in pri vsem njegovem delu.

Sveti Duh osvobaja od strahu, od majhnosti, od skrbi za mnoge stvari, ki so končno nevažne. On kaže, kako je mogoče živeti polno. Od Jezusa in njegovega svetega Duha spoznamo, kakšne načrte ima Bog z nami.

Kdor se prepusti Jezusovemu Duhu, deluje kot on, v božji svobodi. To pa pomeni, da ne ravna misleč le nase, marveč v zavzetosti za druge. To, kar se večini ljudi zdi norost, je v resnici polnost življenja.

med seboj prenežni... (surovost, ki jo kažejo kini in TV, jih manj moti).

Nad čim se je Jezus spotikal? ... Nad trdosrčnostjo ljudi...

... nad tem, da je v tiski drugega nekdo šel mimo...

... nad učenci, ki so hoteli spoditi otroke preč...

... nad Jeruzalemom — nad njim je jokal...

● Nemški nobelovec Weizsäcker je takole opisal kristjana: „Kristjan je vedno brezmejno vesel, popolnoma brez strahu in v težavah nikoli ne odpove.“

**SADOVI DUHA SO:
LJUBEZEN, VESELJE, MIR,
POTRPEŽLJIVOST, BLAGOST,
DOBROTLJIVOST,
KROTKOST,
ZVESTOBA, ZDRZNOST.**

(Gal 5, 22)

mnogi obsojajo krščanstvo za mračnjaštvo — a resnica je drugačna

presvetljenost krščanskega bivanja

Na zadnjem teološkem tečaju o aktualnih temah za študente in izobražence v Ljubljani (nov. 81) je prof. Anton Strle govoril o vprašanju „Presvetljenost krščanske eksistence“. Tu povzemamo iz tega predmišljanja glavne misli.

Mnogokrat v zgodovini in tudi danes neredki krščanstvo in mračnjaštvo povezujejo. V kakšnem smislu

je mogoče upravičeno govoriti o „presvetljenosti krščanskega bivanja“?

PRIČEVANJA

Znano je, kako se v zadnjem času v Rusiji, zlasti med mladino, vedno močnejše prebujata vera v živega Boga. Škof Hnilica piše:

„Dogaja se preporod vernosti in krščanstva ob takim navdušenju, da je to mogoče primerjati le s prvimi kristjani. Ljudje so brez sovraštva, kljub preganjanjem in krivicam, ki jih doživljajo vsak dan znova. Prizadevajo si ljubiti svoje mučitelje, zato molijo za njihovo spreobrnjenje in jih ne obsojajo. Svojo domovino hočejo predružačiti, ne politično ali gospodarsko, marveč duhovno. Prevzema jih ena sama misel, iskati Boga in njemu služiti po njegovi postavi, po veselem oznanilu, in služiti bližnjemu, naj bo to kristjan ali brezverec. Petdeset let neprestanega dela za ateizacijo v ZSSR je dokazalo samo eno: da besede o „duši, ki je po naravi krščanska“, še danes veljajo, to se pravi: človeška duša je v svojem bistvu verna in je nobena stvar in nihče ne more v njenem najglobljem dnu predružačiti.“

Naj navedem le nekaj stavkov iz pisma, ki ga je Vasilij Ivanovič Koslov naslovil na Brežnjeva, Podgornega in Kosigina:

„Bil sem zaradi nezakonitega hranjenja orožja obsojen na pet let delovnega taborišča. Živel sem brez Boga in brez sleherne nrvnosti. Zaradi potepuštva sem bil v taborišču obsojen še na deset nadaljnjih let. Življenje je zame izgubilo smisel.“

Hotel sem napraviti temu konec, a v istem trenutku sem si tudi želel živeti. Toda drugače, kakor doslej. Tako sem začel razglabljati o razlogih za svojo polomijo. Zdaj lahko povem, katere so bile korenine za ta polom: Ves čas mojega šolanja so mi zabičevali, da Boga ni. Kjer ni nikakšne vere v Boga, tam tudi ni nikakršne nrvnosti. Odtod torej razvalina moje duše, nrvni in telesni propad.

Včasih sem srečal med ujetniki ljudi z visoko nrvnostjo in veliko zavestjo odgovornosti. Taborišče jih s svojimi trdimi življenjskimi razmerami ni moglo omajati. Izžarevali so posebno duhovno lepoto. Njihovo neoporečno in dostojanstveno življenje, njihova vera in predanost Bogu, njihova ponižnost in njihov izredni pogum — to je bilo za tisočere sijajen zgled pristnega življenja. Njihovi obrazi so izžarevali Kristusa.

Takšno dostojno življenje s tako visokimi cilji sem hotel živeti tudi jaz. Njihove verige in njihove boleči-

iz slovenske cerkve

V zadnjem času so bila v slovenskem prostoru TRI pomembna VERSKA SREČANJA:

● **BARAGOVEGA DNE** v kapteljski cerkvi v Novem mestu se je udeležilo šest škofov, nad sto duhovnikov in blizu 3000 vernikov. O velikem slovenskem misijonarju, škofu, kulturniku, bojevu

niku za človekove pravice in svetniškem kandidatu Frideriku Baragu je slovenski metropolit med drugim rekel: „Baraga je bil zares božji človek, a ne iz svojih moči. Zavedal se je: vse je milost, vse je božji dar. V težkih razmerah doma in v misijonih je izpovedoval in oznanjal vero v Kristusa kot božjega Sina, tudi

STIČNA, cistercijanski samostan iz srede 12. stoletja, lep primer renesančnega stavbarstva.

TRI FARE pri Rosalnicah, 1,8 km jugovzhodno od Metlike, so tri cerkve iz 14. in 15. st., vštric, in spadajo med največje umetnostne spomenike Bele krajine.

ko so drugi drugače mislili in vero zametavali. Imel je pogum biti drugačen kot drugi, biti božji človek sredi mlačnega, nevernega in poganskega sveta... Tudi v današnjem času, ko so mnogi odšli in zapustili Kristusa ter še vedno odhajajo, ko vera ni v javnosti nič kaj priljubljena, moramo znati biti drugačni in se vedno obračati h Kristusu, ki ima besede večnega življenja."

● Na SV. VIŠARJAH se je okrog svojih treh škofov zbralo blizu tisoč vernikov iz ljubljanske, celovške in videmske škofije. Med bogoslužjem so se

zvrstile slovenske, italijanske in nemške pesmi. Vsi trije škofje so poudarjali misel, da naj postanejo Svete Višarje simbol združene Evrope: združevanje na le politični, gospodarski in vojaški osnovi grozi Evropi, da bo ostala brez duše. Kristjani želimo oplemeniniti dušo stare celine iz zakladnice kulture in krščanske misli.

● V TURNIŠČU v Prekmurju se je zbralo na Veliki Šmaren k posvetitvi novega oltarja najmanj 12.000 romarjev. Samó na praznik je šlo k obhajilu več kot 8000 ljudi.

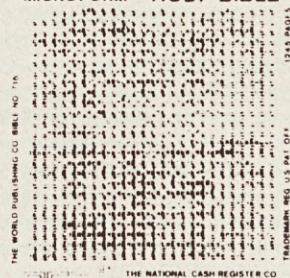
ne le besede

● **PAPEŽ** je govoril na zborovanju Mednarodne delavske organizacije v Ženevi pred 1800 zastopniki iz skoraj 150 držav. Branil je polno svobodo sindikatov, neodvisno od političnih organov, kot osnovno človeško pravico. Pri tem je mislil ne le na poljsko Solidarnost, marveč na vse sindikate v levih in desnih totalitarnih državah. Poudaril je, da mora vzajemnost v delavskem svetu služiti skupni blaginji, ne pa voditi do nepremostljivega spopada med razredi.

● **URUGVAJSKI ŠKOFJE** so v posebnem pismu osvetlili vprašanje dela ob nedavni papeževi okrožnici o njem. Menijo, da je krizo delavcev povzročila navezanost na tvarne dobrine, ki je podrla vrednostno lestvico.

● **NAJMANJŠE SVETOPISMO** na svetu je natisnila na koščku celuloida, kot ga kaže slika v naravni velikosti,

NCR THE
MICROFORM HOLY BIBLE

THE WORLD PUBLISHING CO. BIBLE NO. 716

1245 1431 S
TRADEMARK REG. U.S. PAT. OFF.

THE NATIONAL CASH REGISTER CO.

ameriška elektronska družba NCR iz Dayton v Ohio. V mikrotisku je 773.746 besed angleškega prevoda stare in nove zaveze.

ne so bile mnogim izmed nas povod za razmišljanje o Kristusu. Ljudi preoblikujoča Kristusova moč in silnost evangelija sta osvojili ne le moje zločinsko srce, marveč — podobno kakor mene — stotera od brezboštva in zablod zastrupljena srca. Tako so postale ruske jetnišnice in ruska taborišča kraj duhovnega preropenja in srečanja s Kristusom.

Navedem naj še majhen odlomek pričevanja modroslovke Tatjane Goričeve:

„Kot mnogi Rusi vem tudi jaz, kaj pomeni živeti brez Boga. Na svoji koži sem izkusila ta popolni nič, ta nihilizem (prazno zavračanje slehernih načel, resnic in spoznani) v naši brezbožni deželi. Rusko razumništvo je prehodilo vse preobrazbe te nihilistične poti. Zelo dobro poznamo negativno svobodo (nesvobodo). V naši Cerkvi se počutimo resnično svobodne — kristjani na Zahodu ne razumejo, da bi se morali neprenehoma veseliti. Odkar sem postala kristjanka, živim vedno z občutkom hvaležnosti... Bivam samo od tega trenutka dalje. Prej preprosto nisem bivala. Vsak dan se prebudim s tem občutkom in molim, naj vsaka se-

kunda mojega življenja ne pripada meni, temveč Njemu. Vedno živim s tem občutkom veselja, strmenja, čudeža...“

Svetovno znan je ruski duhovnik Dimitrij Dudko. Njegove pridige v obliki pogovorov s poslušavci, tisočeri in tisočeri, predvsem mladimi, so prevedene v mnoge svetovne jezike. V njih Dudko navadno odgovarja na pisma, ki so mu jih poslali poslušavci. Naj navedem nekaj ugotovitev iz njih:

„Brezboštvo samo se je razkrilo kot zlo, kakor nam kaže skušnja... Človek brez vere v Boga je nesrečen, ker v smrti ne izkuša nobene tolažbe. ‚Miren bodi, moraš pač umreti in vsega je konec!‘ — to vendar ni nobena tolažba! In kaj lahko brezbožni poleg tega trpečemu človeku še reče? ‚Cvetlica bo na grobni gomili pognala in vzcvetela.‘ A kakšno tolažbo iz tega umirajoči zajema? Ravno zaradi tega je brezbožni človek nesrečen...“

In kar se tiče nesebičnega žrtvanja, ni to nikakršna prednost brezverca. Trdo delajo lahko tudi verujoči, le da imajo pri tem neko prednost pred neverujočimi. Tožbe,

kakor je naslednja, ste že slišali: ‚Kako sem utrujen in zgaran od dela!‘ V delu torej ne smemo videti vsemogočnega zdravila. Dolgčas in praznoto lahko opazujemo pri vseh, pri delavnih ljudeh in pri lenutih...“

Oddaljenost od Boga je pogubna, bližina Boga pa pomeni rešitev... Kateri človek išče na pomoč ateizem, če mu voda sega do grla? Z ateizmom se lahko človek ukvarja zato, da izgublja čas, če ga muči dolgočasje. Postavljeni v kočljive položaje, se zelo mnogi oklenejo vere. Tako so mnogi med vojno našli pot do nje...“

Pripovedovali so mi nekoč o stari ženi, ki je svoje življenje prestajala brez revščine in boleznih. Nenadoma pa je prišel konec. Očitno je računala z večnim življenjem na zemlji. V svoji grozi je kričala: ‚Živeti hočem! Nočem umreti!‘ Navzoči so si zatiskali ušesa in bežali iz hiše. Od kod ta njen strah? Njeno popolnoma urejeno življenje se je naenkrat izkazalo za prazen grob. Naj strokovnjaki življenje ljudi še tako podaljšujejo in človeka pomlajajo! Če ni tam (onstran groba) nič, če Kristus ni vstal in nam ni prinesel več-
(*dalje na 31. strani*)

oče šolskih otrok

Vsak otrok naj bi prišel na lestvici izobrazbe tako visoko, kakor je to v skladu z njegovo nadarjenostjo. Mnogi starši preprečijo to že ob vstopu svojih otrok v šolo, ker se sploh ne vprašajo, ali so ti za šolo že sposobni.

V tako imenovani „mali puberteti“ (deloma pred 6., deloma po 6. letu) zraste otrok v pol leta za 8 do 10 cm. Ta čas je posebno dostopen za razna obolenja. Zato naj bi šel v šolo šele, ko je pri njem konec večjih telesnih obremenitev. V „mali puberteti“ se menja tudi njegov duševni slog: tedaj dozorevajo pri njem razumske sposobnosti, ki jih od njega terjajo šola. Pa tudi značajsko mora biti za šolo zrel. V „mali puberteti“ živi stalno v nekem neveselem razpoloženju.

Bremen šole ne smejo očetje kratko malo obesiti na vrat materam. Tudi zanje so tedaj naloge:

1. Uvidi naj, da si mora vsaka mati šolskega otroka marsikakšno popoldne uro ali dve vzeti za šolsko delo. Če ne bo temeljito pregledovala šolskih nalog svojih otrok in jim v sili pomagala, bo skrivna, če bo otrok pozneje dosegel na družbeni lestvici nizko stopnjo. Sokriv bo pa tudi oče.

2. Tudi oče mora za zanimanjem spremljati šolski razvoj otrok, pa ne šele tedaj, ko je v šoli že „kočljivo“.

3. Otroci naj vedo, da za materjo vedno stoji oče. Posebno je to važno pri fantih. Ko pridejo v leta pustolovščin, je zanje vse drugo na svetu bolj zanimivo kakor šola. Tedaj mora biti dovolj, če mama reče: „Če ne boš zdaj pameten, moramo to povedati očetu.“

4. V prvih letih osnovne šole bo mati sama opravila s šolskim delom otrok. V višjih razredih bo moral na splošno pomagati tudi oče.

Skušnja uči, da imajo učenci, ki višje razrede osemletke dobro izdelajo, zanesljivo podlago za nadaljnje šolanje.

Ernest Eli: MODRI STARŠI — SREČNI OTROCI

bol metropolitnske službe. Na slovesnosti je bil tudi nadškofov dogoletni sodelavec pri Svetu evropskih škofovskih konferenc francoski kardinal Roger Etchegary.

MARIBOR

Posebnost mariborskega letališča je, da posluje že od vsega začetka z izgubo. V prvem trimesečju je ta znašala 8,7 milijonov dinarjev, ob polletju pa je preseгла 10 milijonov. Uprava za letališko dejavnost je tudi letos primaknila 4,5 milijona dinarjev in s tem zmanjšala izgubo tega slovenskega letališča.

MARIBOR

Nesorazmerje med ceno živine in prodajno ceno mesa in mesnih izdelkov je poglaviti vzrok, da tovarna mesnih izdelkov Košaki že več let posluje z izgubo. Letošnje polletje so zaključili z 79 milijoni dinarjev izgube. Poslovnemu rezultatu škodijo tudi visoki stroški klanja živine, saj morajo zaradi obnovitvenih del v domači klavnici živino klati v oddaljeni pomurski klavnici.

METLIKA

Številni kmetje te občine so se letos prvič po mnogih letih odločili za sejanje ajde. Pobudo je dalo ljubljansko podjetje Žito, ki je kmetom dalo seme zastonj in tudi obljubilo, da bo ajdo odkupilo po dnevnih cenah. Z ajdo so posejali več kot 20 hektarov površin. Zanimiv je tudi podatek, da so Metličani letos odkupili 150 ton tržnih viškov pšenice in tako zelo presegli načrtovani načrt odkupa.

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

SVOBODNA SLOVENIJA: SLOVENIJA 1982

Med Beogradom na eni ter republikami (in pokrajinama Kosovom in Vojvodino) na drugi strani je trenje: kdo naj plačuje dolgove, ki so jih lahko miselno naredila nekatera podjetja oziroma banke: one ali celotni kolektiv? Nihče pa se nikdar ne znajde pred sodiščem. Odgovornosti posameznika SFRJ očitno sploh ne pozna. Polome in izgube plačujejo tudi nedolžni, tj. država kot celota. Jasno je, da takšna vez „bratstva in edinstva“ ne bo mogla v nedogled družiti mozaika narodov in narodnosti.

Vsako poudarjanje narodnosti velja za šovinizem, ki da je največji sovražnik samoupravnega socializma. Kosovo je velik trn v telesu SFRJ in velika uganika za prihodnost. Albancev je po lanskem štetju v tej „avtonomni“ pokrajini že več ko milijon in četrť ali skoraj 78%. Velja za gospodarsko najbolj zaostal predel v državi. Beograd misli, da bo problem rešil, če bodo vse republike priskočile z naložbami Kosovu na pomoč. Toda človek ne živi samo od kruha. Albanci hočejo samostojno republiko, enakopravno Srbiji. Podobne težnje se krepijo tudi v Vojvodini.

V Sloveniji se na račun slovenščine bolj in bolj širi srbohrvaščina. Že tako je naš jezik v javni rabi vedno klavnejši. Zoper to so pred letom ali dvema ustanovili *Jezikovno razsodišče*, ki je seveda trčilo tudi ob problem srbohrvaščine. In tu se je pojavilo politično vprašanje. Sožitje da, toda ne za ceno slovenščine. Prav zadnji čas je zoper zahtevo, naj se doseljenci z jugovzhoda nauče jezika svoje nove domovine, kjer so našli delo in kruh, grobo in zlobno nastopil znani srbski pisatelj Bulatović, ki se je pred 15 leti naselil v Ljubljani.

Bojan Štih, ljubljčan, blizu 60. letu življenja, med vojno partizan, po vojni esejist in kritik, nekaj časa dramaturg, zadnja leta pa zelo viden publicist, je v ciklu sedmih „heretičnih misli“ (List iz dnevnika *Naši razgledi*, Ljubljana, 11. jun. 82/328-331) prikazal vse tisto, kar se mu kot Slovincu in socialistu-humanistu zdi danes nečastno oziroma onečaščno. Predvsem se zgraža nad vdorom turško pobarvanega balkanstva v Ljubljano; nad arhitekturno spačeno tjo in zanemarjanjem slovenske prestolnice; nad prevzemniki revolucije, ki so kot brezobzirni gospodarstveniki zmrcvarili njene vrednote in obrnili hrbet naši pretekli kulturi; nad pogubnim pešanjem narodne zavesti, ki zginja tudi iz vodilnih glav in ogroža sam fizični obstanek Slovencev; nad skrajno enostransko šolsko vzgojo, ki temelji na golem materializmu in evolucionizmu (zmotama, ki priznavata le snov oziroma razvoj brez posredovanja Boga).

Ko Štih prikaže vse te napake in zablode, sklicujoč se na dejstva in konkret-

ne osebe, pride do spoznanja, da so v sodobnem slovenskem človeku razviti samo štirje organi, in sicer tile: prebavni, razmnoževalni, roke za ploskanje (seveda vodnikom) in grla za vpitje „Živijo! Slava!“ in za prepevanje koračnic, kar pa je samo uvod v pijančevanje, pot h klobasam, ražnjičem in čevapčičem.

Vsega, kar je v območju duha, se današnji Slovenec izogiba. „Nesrečnih je le nekaj tisoč samotarjev,“ pravi Štih: torej tisti, ki poslušajo lastno glavo in lastno srce ter se ne marajo zliiti v množico. Mednje šteje razumnike in umetnike.

Skratka: iz tega Štihovega pisanja govori hudo razočaranje nad sadovi vélike vojaške zmage revolucije. Samo nekdanji partizanski borec je mogel razglasiti toliko neveselih resnic.

„Že dolgo vrsto let iščemo deželno in državno himno. Mislim, da jo je napisal Marko Pavček v pesmi „Oj Neretvo“,“ je zapisal. Marko Pavček, enaindvajsetletni študent slavistike, si je 11. septembra 1979 vzel življenje. (*Omenjena pesem govori o samomoru mladega fanta. — Op. NL.*) Torej samomor, beg mladega človeka iz življenja: to naj bi bil skupni imenovavec narodov in narodnosti v SFRJ. Ali so samomori neka skrivnostna kazen za stare na položajih, ki so med revolucijo tako brezobzirno morili?

Danes je moč govoriti o povojnih dogodkih — o zablodah in stranpoteh — pisati še precej svobodno in odkrito, seveda samo tistim, ki živijo v SRS in imajo legitimacijo borcev-revolucionarjev. Bojan Štih ni edini. Tako je lahko Branko Hofman po sedmih letih objavil roman o Golem otoku *Noč do jutra*. Tudi drugi „ljudje peresa“, npr. Taras Kermauner in Marjan Rožanc, kažejo dobršno mero poguma. Pojavljajo se celo že glasovi o potrebi demitizacije (razbajkanja) Tita in Kardelja. Osiveli in starega strupa polni partizani pa še zmeraj preprečujejo objavo Balantičevih pesmi. Seveda je meja za vso emigrantsko literaturo še nadalje neprodušno zaprta.

Pluralistično družbo, ki je naš cilj, bodo lahko uresničili samo notranje čvrti in na vse strani pravični ljudje.

Vinko Beličič

SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 19. avg. 82/1.

DIE WELT:

MED ŠTUDENTI V JUGOSLAVIJI RASTE ODPOR

Beograjski *Student*, ki izhaja zakonito, se je pred poletnim odmorom poslovil od zadnjega partijskega kongresa KP Srbije z ostro kritiko. Tam niso, tako piše ta študentski list, imensko kritizirali niti enega samega komunista. Za sedanje nepravilnosti niso imenovali nobenega imena krivca. „Kot da ne bi bilo jasno,“ piše *Student*, „da so prav komunisti glavni krivci tega, kar pri nas ni v redu, iz preprostega razloga, ker vsa mesta v tej družbi zasedajo partiji.“

Beograjski *Student* svetuje pristojnim državnim in partijskim organom „vzorne“ TV-programe in časopise: „Najbolj priljubljeni so množični prizori s petjem in plesom. Vmes je treba pomešati zastave, veselo nasmejane obraze in vojaško godbo. Najboljše je gospodarskih vprašanj ne jemati v spored; če je pa to že nujno, potem naj bi kazali le uspešne delovne kolektive, ki vso proizvodnjo izvažajo in s tem ženejo nemško, japonsko in ameriško industrijo v obup. Novice iz tujine so na splošno dobrodošle, predvsem vojaško dogajanje in dokazi krize in brezposelnosti, ki pretresata zahodni svet... Če se potem uresniči še spodbuda, da začno dnevnik in ugledni tedniki objavljati v nadaljevanjih Andersenove pravljice, si nam ni treba o ničemer več delati sivih las.“

Student dalje piše, da nimajo brezposelni v „samoupravnem sistemu“ nobenih pravic, kajti „samoupravljanje“ in „delegatski sistem“ sta posebna pravica zaposlenih.

Hudi pretres dóbe po Titu, gospodarska kriza, to, da je partijska bajka zbledela, in pojemajoča združevalna sila komunizma — je med beograjskimi študenti vodilo do velike negotovosti, pogosto do strahu pred prihodnostjo in do nezaupanja. Odločilno je, ali bodo Titovi nasledniki sposobni nuditi mladini

MOZIRJE

V Ljubiji pri Mozirju so odprli novo veterinarsko postajo, ki bo služila potrebam moziške in velenjske občine. Veterinarjem, ki doslej niso imeli lastnih prostorov, se bodo tako njihove delovne razmere občutno zboljšale. V novem domu, ki je stal 10 milijonov dinarjev, bodo uredili dežurno službo in ambulantno zdravljenje malih živali.

NOVA GORICA

V prvi polovici leta je bilo v tej občini občutno manj gostov kot ponavadi. V hotelih, gostiščih, počitniških domovih, zasebnih turističnih sobah in kampih so zabeležili 48.243 nočitev, kar je za 16 odstotkov manj kot v istem obdobju lani. Novogoriška občina ima največ prehodnih gostov, ki se za dan ali dva ustavijo v mestu.

NOVA GORICA

Na lesarski šoli so letos prvič odprli oddelek s prilagojenim skrajšanim programom za vedenjsko in duševno motene otroke. Na ta oddelek se je vpisalo 10 učencev iz treh primorskih vzgojnih zavodov. Šolanje bo trajalo dve leti, pri programu pa bodo sodelovali pedagogi za individualni pouk. Oddelek s takim programom je prvi in edini na Primorskem, na Slovenskem pa ga ima le Škofja Loka. Učenci se bodo izšolali za poklic obdelovalca lesa.

NOVO MESTO

Tridnevnega seminarja za vzgojitelje iz slovenskega zamejstva se je udeležilo 22 pedagoških delavcev iz Koroške, Tržaške in Goriške. Poslušali so predavanja o domski vzgoji, samoupravljanju in o zgodovini Dolenj-

ske. Obiskali so tudi podjet-
ja Krka in Labod. Predava-
nja je pripravil Zavod za
šolstvo na Slovenskem.

ORMOŽ

Gospodarstvo v tej občini se
je v prvem polletju zelo
ugodno razvijalo. Celotni
prihodek se je povečal za
dobre tri desetine, čisti do-
hodek podjetij pa za nekaj
več. Seveda tudi v tej občini
ni šlo brez izgubarjev. Pod-
jetje Ograd je imelo 600.000
dinarjev izgube, Slavinova
gostinska podjetja pa so pri-
poslovala 3,3 milijone dinar-
jev izgube.

PORTOROŽ

Vsako leto označuje Porto-
roška noč vrhunec sezone.
Letos je trajala štiri dni, pri-
vabila pa je na tisoče stalnih
in občasnih gostov. Kuharji
so pripravili 324 metrov in
93 centimetrov dolgo rolado,
ki so jo razrezali na 21 ti-
soč kosov, vsak kos pa je
stal 20 dinarjev. Veliko poh-
val je požel tudi mini-
karneval s kurenti. Prava
paša za oči pa je bila regata
starih jadrnic. Čeprav je bil
Portorož poln kot že dolgo
ne, pa so bili turistični de-
lavci zadržani, saj je bilo le-
tos na slovenski obali manj
gostov kot prejšnja leta.

POSTOJNA

V začetku septembra so slo-
vesno odprli novi srednje-
šolski center za dijake iz
cerkniške, ilirskobistriške in
postojnske občine. Nova šo-
la ima 38 oddelkov za 1140
šolarjev. Okoli 200 kvadrat-
nih metrov je namenjenih
tehničnim delavnicam in
prostorom za praktičen
pouk. Dijaki si bodo nabirali
znanje na lesarski, kovi-
narski, ekonomski in naravo-
slovno-matematični smeri.
Šola je stala okoli 300 milijon-
ov dinarjev.

tako snovno kot duhovno obetajočo prihodnost. Pri tem ne gre le za delovna mesta, ampak tudi za pojem svobode. Današnja beogradska mladina, tega mnenja je bil starejši Beograjčan, si ne da več od zgoraj tvezti tega, kar so po vojni sedaj že starejši ljudje, požrli brez odpora.

DIE WELT, Hamburg, 4. avg. 82/5.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

KAKŠNA NAJ BO ODGOVORNOST V DRŽAVI

29. junija 1982 — to je bil sklepni dan XII. kongresa KPJ — je šel Rade Končar, sin partizanskega heroja z istim imenom, v beograjskem centru Sava — v presenečenje mnogih — h govorniškemu odru, kritiziral partijski sestav ZKJ, ki je zamišljen izključno po ozemeljskih vidikih, predlagal novo usmeritev na temelju skupin v podjetjih, in ko so mu te predloge zavrnil, naznanil svoj odstop od vseh partijskih služb v Beogradu in končal svoj nastop z besedami: „Nekdo mora začeti, kajti v tej deželi se ne čuti nihče za nič odgovornega, nihče ne jemlje odgovornosti za dogodke na Kosovu, nihče za gospodarske težave, nihče za brezposelnost, nihče ni za nič odgovoren.“

Čast, politična doslednost in čut odgovornosti so v jugoslovanskem samo-
upravnem socializmu redke. „Čas je že,“ piše časopis *Danas*, „da imenujemo tiste, ki so za naše sedanje težave odgovorni, s polnim priimkom in imenom.“

Da gre v Jugoslaviji kaj slabo, o tem ne razpravljajo šele od XII. partijskega kongresa. A tu je bilo še enkrat jasno povedano, kje se zatika. *Danas* je sestavil seznam pomanjkljivosti: manjka zavzetosti posameznikov, razvoj samo-
upravljanja je v zastoju, etatistične in dirigistične sile (družbeni, posebno go-
spodarski razvoj usmerja država) se krepijo, namesto da bi prišlo do pričako-
vanega „umiranja države“. Predvsem kritizira *Danas* dejstvo, da odločitev ne sprejema delavcev, temveč delajo važne sklepe „ozki krogi političnih funkcionarjev“. Posledice te politike pa morajo nositi samó delavci.

Razpravljanj o osebah bo tudi v prihodnje komaj kaj, kajti potem bi morali npr. jemati samoupravljanje zelo resno; pustiti, da bi v resnici odločali delavci; za direktorje podjetij postavljati ne v prvi vrsti zvestih partijcev, marveč go-
spodarske strokovnjake; partija bi se morala iz gospodarskega življenja dejansko povsem povleči; socialistični „novi razred“ bi moral skleniti razpust samega sebe in prostovoljno oddati oblast, ali pa bi moral vsaj močno omejiti svoj vpliv na gospodarstvo.

A o vsem tem ni doslej ne duha ne sluha. Prav sedaj je jugoslovanska vlada zamrznila cene. Ko je to pred dvema letoma že enkrat storila, se je dogodilo naslednje: podjetja so menila, da ob narekovanih cenah ne morejo živeti, svoje blago so zadržala in zmanjkalo je mnogih osnovnih hranil; vlada je popustila, cene so izredno poskočile, smisel ukrepa, ki naj bi inflacijo zajezil, je bil zgrešen; slehernik se je spraševal: kdo je sedaj odgovoren? Vprašanje je še do danes nepojasnjeno.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 17. avg. 82/3.

NAŠI RAZGLEDI:

TO NI NOBENA PESEM, TO JE ENA SAMA LJUBEZEN

Kužno znamenje na Kongresnem trgu (v Ljubljani) . . . Pomislim na naše ne tako maloštevilne banalne politične metamorfoze (= spreminjanja) in pretiravanja, ki so se porajala po letu 1945 iz revolucionarne gorečnosti. Znamenje smo na Kongresnem trgu kmalu po osvoboditvi odstranili. V imenu boja proti klerikalizmu in misticizmu. Potem smo čez deset in več let znamenje spet postavili na staro mesto. Prišel je namreč čas streznitve in odjuge . . . Kajpak imata lahko tako Svoboda kakor tudi Revolucija svoja trga v našem mestu.

Ampak zaradi tega ni bilo treba izbrisati in uničiti stara imena ulic in trgov ali celo krajev, v katerih se pojavljajo zgodovina, njeni dogodki, osebe in usode. Svetniška, verska, ledinska, rokodelska, rodbinska in druga imena. Zakaj smo prečrtali Večno pot? Kdo ve? . . .

— — —

Stoletja smo valili krivdo in odgovornost za vse naše poraze in neuspehe le na druge. Zdaj vemo, da smo krivci vseh naših malovrednih trenutkov, omahovanj, porazov in polomov v preteklosti — le mi sami. Zakaj strah in hlapčevstvo sta vsajena globoko v našo nacionalno in ljudsko dušo. Zato je vsa naša nacionalna bit prepojena z njim . . . Zdaj smo postali pohleven narod neposrednih proizvajavcev, ki se odrekajo produktivnemu boju v politični usodi. Zdaj spet spokojno umiramo v posteljah. Barikade iz naše zgodovine so le še spomin, šolski predmet in povod za slavja in vzrok za postavljanje brezštevilnih spomenikov. Nad grobovi mrtvih, nemih in negibnih . . .

— — —

Ali sploh še verjamemo v Zedinjeno Slovenijo? Vprašam se: kaj je z našim političnim in kulturnim programom, se reče z združitvijo vseh Slovencev pod eno streho? Tudi programske točke Osvobodilne fronte poznajo Zedinjeno Slovenijo. Toda že dolgo vrsto let, morebiti že trideset, nismo slišali iz ust politikov ničesar o Zedinjeni (in Združeni) Sloveniji . . .

Nekaj mi je jasno: da se Zedinjena ali Združena Slovenija nikakor ne more spočeti iz grobega seštevek šestdesetih komun in nekaj tisočev tozdov. Naše komune se obnašajo sredobežno in zato tudi razdruževalno. Podobno tudi tozdi, kar vsi po vrsti, saj se v njih uresničujeta le podjetniško samoljubje in tržno izkoriščanje samoupravljalcev po samoupravljalcih. Rezultat takšnih razdruževalnih procesov je videti v tem, da je naš najvišji upravni organ bolj podoben nevrotični telefonski centrali kot pa vladi, ki v imenu ljudstva in odgovorna parlamentu oblikuje usodo nacije in določa njen položaj v svetu in v federaciji.

— — —

Kmalu bo treba razmisliti, kaj so dali našemu mestu (= Ljubljani) Fabiani, Vurnik, Plečnik, Kobe in drugi. Ko bomo to razmislili, bomo tudi spoznali, kaj sta ljubljanskemu mestu vzela Mihevc in Ravnikar. In ne samo onadva . . . Ljubljanski urbanizem (in z njim združeno ljubljansko gradbeništvo) je ena izmed naših velikih nacionalnih nesreč. Naša Hiroshima. Tovrstno urbanistično in gradbeniško zmedo komajda pozna še kakšno staro evropsko mesto. Ljubljano smo uničili tako, kot so yankeeji uničili indijanske prerije. Pomnim besede enega izmed ljubljanskih komunalnih veljakov (bolje bi bilo za Ljubljano, če se ne bi nikoli rodil), ki mi je rekel: „Pozidali vam bomo tisti vaš malomeščanski in purgarski Tivoli. V parku vam bomo zgradili velikansko železarno. Porušili vam bomo staro Ljubljano, to leglo malomeščanščine. Cerkve vam bomo spremenili v skladišča in na Kongresnem trgu vam bomo postavili plavže.“

— — —

Čestokrat me vodi pot po ulici barona Jurija Vege. In takrat se srečam z glavami naših glasbenih in literarnih zgodovinarjev. Te glave na podstavkih stojijo v brezupno zanemarjenem okolju. Lastniki, se reče, upravljalci ustanov, pred katerimi so postavljeni spomeniki, se kajpak ukvarjajo s statuti, pravilniki. Zato ljudje v teh ustanovah ne vedo več, kaj so to kose, srpi, metle in grablje. Bolj ko slavimo v slovenski deželi ročno delo, manj ga spoštujemo. In manj tudi delamo z rokami. Ročno delo smo velikodušno prepustili zdomcem iz Bosne, Kosova in bogvedi še odkod. Pa bi bilo vsekakor bolj demokratično, umno in napredno, če bi tudi mi kdaj vzeli v roke krampe, lopate, kose in grablje in z njimi začeli opravljati koristna dela. Grabiti, pometati in kositi je vsekakor bolj humano (= človeško), kot sedeti na neplodnih in nekoristnih sestankih in sestavljati v prepirih in sovraštvihi statute in pravilnike, ki nas bodo odvedli v središče človeškega pekla. Delavnice in skladišča gorijo po deželi. Neznanje podžiga in prižiga ognje. In malomarnost. Mi pa še kar naprej se-

PREDDVOR

Podjetje Jelovica iz Škofje Loke je odprlo novo žago, mehanizirano skladišče lesa in lupilnico hlovdov. Na novi žagi bodo razžagali 9000 kubičnih metrov lesa na leto. Kmalu pa bodo začeli z gradnjo sušilnice, energetskega centra in nekaterih drugih objektov.

RADENCI

Dočim je podjetje Mineralna voda imela še ob prvem četrletju izgubo zaradi slabe prodaje slatine, so pa ob polletju že veliko bolj zadovoljni. Prodali so namreč 120 milijonov litrov slatine, deita in swinga, kar je šest odstotkov več kot so načrtovali. Največ dobička so dosegli s prodajo deita in swinga. Ugotavljajo tudi, da pri nas poraba slatine in iz nje narejenih napitkov stalno narašča, ker so cene ostale razmeroma nizke. V juliju so vsak dan poslali na trg 1,3 milijone litrov slatine in napitkov.

SELCA

Otroci iz Selc in sosednjih krajev v Selški dolini bodo novo šolsko leto pričeli v novi šoli. Zgradili so jo na zahodnem robu vasi v bližini stare šole, ki so jo sredi poletja podrli. Ob novi šoli s štirimi oddelki so zgradili tudi otroški vrtec. Denar za obe gradnji so začeli zbirati že pred šestimi leti, ko so vpeljali samoprispevek.

SLADKI VRH

Hudi stanovanjski problemi, ki so doslej tri tovarno papirja Sladkogorska, so sedaj rešeni. Konec avgusta so stanovanjskim upravičencem izročili ključke petdesetih stanovanj. Doslej je tovarna zgradila ali pa kupila 190 stanovanj. Veliko delavcev pa je tudi najelo stanovanj-

ska posojila in si tako zgradilo stanovanjske hiše.

SVETINJE

Dve leti so v poletnih mesecih mladi iz vse Slovenije pomagali graditi vodovod v naseljih Gornji in Doljni vrh, Svetinje, Rdeči kal in Vrhtrbnje. Dela so bila končana v začetku septembra, ko so okoli sto gospodinjstev priključili na vodovodno mrežo.

ŠKOFJA LOKA

V Starem Dvoru, med potokom Sušica in cesto Škofja Loka-Kranj, je gradbeno podjetje Tehnik povečalo svoj obrat. Ob novi betonarni so zgradili proizvodno dvorano za cementne izdelke ter železokrivsko, mehanično in tesarsko delavnico. V kratkem pa bodo dokončali tudi ključavničarske, vodovodne in kleparske delavnice, tako da se bodo kmalu vsi delavci preselili iz pretesnih in neprimernih prostorov za Kamnitnikom.

TREBNJE

V Podborštu pri Trebnjah so zgradili novo čistilno napravo, ki bo zajela vse industrijske in druge odpadne vode občinskega središča. S tem pa je bil napravljen važen korak na poti k uredništvu urbanističnega načrta tega kraja.

ŽALEC

Občina je tukajšni raziskovalni skupnosti namenila letos nekaj več kot dva milijona dinarjev, kar je za devet odstotkov več kot lani. S to vsoto bodo podprli raziskovanje kraških jam, naravnih virov tople vode, ki naj bi jih uporabili za gospodarske namene ter za pridelovanje zdravih rastlin v gorskih krajih.

stavljamo pravilnike in se igramo razne igrice in zapravljamo milijone, ki so jih ustvarili delavski in kmečki žulji. In znanje izobražencev.

... smo pristali na golem otoku tehnične in tehnokratske civilizacije. Gospodarstva. Sami smo ga z nezasiščano vztrajnostjo in požrtvovalnostjo uredili, in v imenu našega svetega samoljubja znosili skupaj kamenje in skale za naš goli otok. Na tem otoku je zdaj mrtva površina. Ta ne pozna ne studencev in ne ptičjega petja. Le vročino, le ogenj in le razbeljeno kamenje pozna. Pogin te čaka... Otok nemožnosti...

Toda spet smo pri paradoksu (= navideznem protislovju). Zakaj večina prebivavcev tega golega otoka se počuti dobro... Če bi se kak naš prednik prebudil iz večnega sna, bi prav gotovo pomislil, da se je znašel med bitji Apokalipse (= tik pred koncem sveta). V grozi bi zbežal pred ljudmi, ki poznajo v svojem telesu le organska sistema za prebavo in za razmnoževanje. In roke za ploskanje in grla za skandiranje (= za zlogovanje v zboru, npr. imen trenutnih oblastnikov)...

Resnica pa je, da vsi skupaj le životarimo. Da bi lažje životarili, smo za naše duhovne in naravne potrebe izdelali kozmogonijo (= znanstveno razlago o nastanku sveta in vesolja), kakršne ne pozna in ne premore noben drug narod tega sveta. Preplašeni učitelji razlagajo otrokom od vrtca naprej, da je materija primarna (= da je bila skraja najprej snov), in da je duh sekundaren (= da se je duh pojavil šele kasneje) in da smo Slovenci najbolj odlični potomci opic. In to je dobesedno vse, kar slovenski otrok zve v osemletki o naravi in življenju. Prirodopis sveta in življenja, ki ga učitelj razloži in pove v eni sami šolski uri. Atomi so se pač med seboj sporazumeli in so ustanovili življenje, in opice so se dogovorile, da bodo ustanovile človeško družbo in v njej kajpada tudi Slovence. Materializem (= nauk, da je bila sprva snov) in razvojna teorija (= nauk, da so se vsa živa bitja razvila iz bolj preprostih živih bitij) sta se pojavila na slovenskih tleh v najbolj prostaški, bedasti in buzaronski (= takšni, ki vzbujajo jezo) obliki.

Pred leti sem srečal v Pragi slovenske turiste in njihovega vodnika. Svojem potnikom s slovenskega „golega otoka“, duhovnim žrtvam našega šolskega sistema, je razložil vesoljni potop kot kontrarevolucijo, izgon Adama in Eve iz raja pa kot uvedbo prisilne uprave oziroma sistema društvenega varstva v paradizu. Vsi narodi v svojih kletvicah preklinjajo Boga, mi smo ga pa tozdirali, kar je seveda hujše in tudi bolj bogokletno!...

Sodobni Slovenec je ubil v sebi naravno vednost. Odstranil je skrivnosti sveta iz svoje duše in ubil je v sebi prazgodovinsko božansko naravo... Zakaj materija — denar, jedača in stroj — je bistvo vsega, ne pa pesem, ki je duh in je ne moreš pojesti ali se peljati z njo, srajc pa tudi ne pere.

Vse revolucije so boj in delo mladih ljudi. Ko ti mladi ljudje padejo v boj ali omagajo zaradi ran, prevzamejo v roke revolucijo odrasli ljudje. Med njimi tudi starci in jo v imenu svojega osebnega vladanja in operetne ničimernosti razvrednotijo do kraja. Vsi v imenu reda, zakonitosti in proizvodnje. Zaradi obrambe revolucije. In tako se vzpostavi stanje, podobno tistem, kakršno je bilo pred revolucijo. In zgodovinska igra se ponovi. To toliko bolj, ker so oblastniški dvorci in palače vedno isti. Le personal se v njih izmenjava. Rdeče in črno in spet črno in rdeče...

Danes mislimo predvsem na ceno bencina, plina, kruha, strojev ali na statuete in pravilnike, ki je v njih ujeto naše življenje. In mi smo zdrav in vesel narod, ki je pijančeval na cerkvene praznike in zdaj pijančuje v spomin na revolucionarne dogodke. Ali nismo na predvečer 22. julija spremenili Ljubljano v velikansko pivnico, v kateri so se veselili in svobodni samoupravljavci opijali in zastrupljali do rane zore? Kaj takega ali temu podobnega ne počne noben narod na predvečer svojega narodnega in državnega praznika.

Zdaj gojimo množična pijančevanja, čeprav smo narod, ki ima sijajno zgo-

(dalje na strani 30)

ivan tavčar:

visoška kronika

Na smrt bolni Polikarp Khallan je pripovedoval sinu Izidorju svojo življenjsko zgodbo. Povedal mu je, kako je v silobranu zabodel vojnega tovariša Jošta Schwarzkoblerja.

Polikarp je dalje pripovedoval: „Ko ju škof po preteku dveh let ni mogel plačati, mi je obe kmetiji prodal. Dodal sem še petsto domačih goldinarjev, da je bila s tem odkupljena desetina, in ostala je še neznatna tlaka, katero sem opravljal z vinskimi tovari. Postal sem torej posestnik na Visokem, v očeh ljudstva pa eden prvih mož v Poljanski dolini. Sam svoj biti je največja sreča. To srečo sem si zaželel že takrat, ko sem jezdil v vojsko, bodisi pod Gallasom, bodisi pod Torstensonom.

Oženil sem se. Vovk Wulffing na Suhi je imel mladega dekleta. To deklico sem dobil in še nekaj dote z njo. Bila je tvoja mati Barbara. Starejši brat je še sedaj gospodar na Suhi, mlajši Jeremija pa se je nakupil v Davčah, kar ti je itak znano.

Všeč je bilo Bogu ali pa morda hudiču: gospodarstvo se mi je čedno razvijalo, polnili so se hlevi in množili so se psi.

Nekega dne je prišel k hiši raztrgan človek in poznalo se mu je, da se je klatil po svetu. Bil je moj kamerad Lukež. Ostal je pri meni; pa tudi ni povprašal, ali sme ostati. Nikdar ni vprašal, kaj je z vojno blagajno, kako se je delila in kje je njegov delež. Tudi ni povpraševal, koliko bo služil na leto. Bil mi je priden in pošten hlapec. Lagal sem mu, da ga je za njegov delež opeharil Jošt Schwarzkobler. Verjel mi je, ali se pa vsaj delal, kakor bi mi verjel. Bil mi je vdan, kot je svojemu gospodarju vdano ščene, ki mu liže roko. Blagor mu, lahko je umrl potem.

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Izidor Khallan, rojen leta 1664 na Visokem, pripoveduje svojo zgodbo.

Njegov oče Polikarp, mogočen kmet, je bil čudaški, trd in surov človek, po veri pa luteran. Mati Barbara je bila silno dobra. Tudi z bratom Jurijem se je Izidor razumel.

Oče je poslal Izidorja v Škofjo Loko, da se je izučil za kovača. Po treh letih se je vrnil domov. Medtem mu je umrla mati.

Umirajoči Polikarp je sinu Izidorju povedal svojo zgodbo: Živel je sam z materjo kot evangeličan. Po njeni smrti se je klatil v vojnah skoraj 18 let. Skupaj z Joštom Schwarzkoblerjem je Švedom zaplenil blagajno. Ko sta si delila denar, je Polikarp Jošta zabodel, ker ga je hotel ta ustreliti.

Polikarp je posodil kasneje škofo v Škofji Loki 2000 goldinarjev za dve kmetiji na Visokem.

Ko se mi je premoženje množilo, ko sem moral vsak dan gledati Lukežev ponižni obraz in ko sem se pri tem vsak dan zavedal, da Lukež ve, da sva s Schwarzkoblerjem skupaj odjahal od Dachaua, me je pričelo skrbeti, ali ni morda kaj povpraševal po Schwarzkoblerju, ali ni morda poizvedoval v njegovi vasi ter izvedel, da je bil umorjen in oropan. Ti skrbi se je pridružila še skrb, da bi moje premoženje, ki sem si ga pridobil s tujim življenjem, zopet izginilo, da mi morda postaneta otroka berača in potepuha, kakor je bil svoj čas oče.

Ti dve skrbi sta me davili, a njima se je pridružila še nekdo drug, ki ni hotel obtičati v svojem grobu: Jošt Schwarzkobler je zopet pričel zahajati k meni. Če sem ugledal kakega loškega birača, ki je prihajal po opravkih v dolino, me je premrazilo, da mi je kar sapo jemalo, ali morda ne lovi mene. Jošt Schwarzkobler se je oglašal, in sicer glasneje in glasneje od leta do leta. Ponoči v sanjah je bil tu in če sem sedel v sedlu, je čepel ta peklenski mrlič zopet za mano. 'Pridem po té! Pridem po té!' mi je zopet in zopet zvenelo po ušesih in od muk sem se v temni kleti dostikrat zvijal kot kača... Vse to sem ti povedal, ker mi je tako zapovedal Valentin, vnuk Felicijanov.

Ti veš, kako je pri meni umirala Marija Schwarzkoblerica in kako je hudiču izročila morilca svojega moža. Tako se mora pričienjati peklensko trpljenje, kakor je bilo meni tisti večer.

Stari mož je stokal in ječal. Ali zopet se je ojačil:

„Poslušaj me natanko, fante, in tvoja duša naj si zapomni vsako mojo besedo! Moja želja je, da gospodariš za mano na Visokem. Napravim še testament, da bo držalo povsod, tudi na gradu v Loki. Preveč te ne bom obložil, da ti bo mogoče obdržati posestvo in da ga obdrži tudi tvoj otrok, ker je njegov stari oče v ta namen moril in kradel po svetu.“

Teško je izpregovoril te besede. Ko si je nekoliko počil, je nadaljeval:

„Koj ko boš za mano vse opravil, uredi tudi vse potrebno pri hiši, ker boš moral na pot, s katere se povrneš v dveh ali treh mesecih. Ne pozabi vdove in njenega obračuna z žirovskim Oblakom! Nato pa osedlaj oba tovorna konja; s sabo vzemi hlapca in orožje, ker vem, da je še danes več hudobnih ljudi na svetu ko pravičnih. Jezdil boš daleč v tujino, dokler ne prispeš do velike reke, ob kateri leži nemško mesto Passau. Tik tega mesta mora biti vas Eyrishouen. V ti vasi povprašuj po Joštu Schwarzkoblerju in po vseh, ki so ostali za njim. Poizvedi za tuje ljudi, pri katerih je vnukinja Agata, o kateri je govorila Schwarzkoblerjeva vdova. To dekletce moraš, naj te stane, kar hoče, pripeljati na Visoko. Šla bo s tabo, posebno ker bo hotela videti grob svoje stare matere. Ko si jo pripeljal na Visoko, imej vsak dan pred očmi, da je Agata Schwarzkoblerjeva lastnica dobre polovice obeh tvojih kmetij na Visokem; plačana je bila ta polovica z denarjem Jošta Schwarzkoblerja, torej z dekletovim denarjem. Moja želja bi bila, da zasnubiš deklico, da bi postala tvoja zakonska žena, ker Visoko itak ne bo moglo dolgo ostati brez gospodinje. V tem pa ji ne delaj sile! Če bi si izbrala drugega, ji izplačaj polovico naših dveh kmetij, da bo poravnana škoda in da bo vse to govorilo zame, kadar bo sodil Gospod mene — morilca. Na vse to si mi dal svojo prisego, in zgniye naj ti jezik, če jo kdaj prelomiš!“

S temi groznimi besedami me je oče odslovil. Bilo je to zjutraj na dan sv. Korbinijana, ki ga praznujemo ob koncu meseca listopada.

Nekaj časa je oče potem še vstajal in lazil okrog. Tu in tam sem tudi še čul, kako je odpiral železni zaboj in kako je cvenkljal denar, ki ga je prešteval s trdimi prsti.

Okrog božiča sem moral po grajskega pisarja, ki je dal poklicati Jakoba Debelaka, prvega ključarja pri Sv. Volniku, in Janeza Klemenčiča, drugega ključarja ravno tam. Oče je delal testament in grajski pisar je zapisal, kar je bila očetova poslednja volja.

Stara pa je resnica: Kdor dela testament, mora kmalu umreti. Vedeli smo zatorej, da so štete ure življenja Polikarpu Khallanu, tudi Khallainu. Kmalu po novem letu se ga je dotaknil božji prst in ohromela mu je desna stran telesa, da ni mogel več vstajati in da smo ga prekladali kakor kos mrtvega lesa.

Takrat sem bil poslan še enkrat po brata Valentina. Zopet mu je dolgo govoril, tudi pel mu je in bral iz debele knjige. Ko je bilo petje in branje pri kraju, me je poklical Valentin v sobo.

Bog mi bo odpustil in Devica Marija bo molila zame, da mi ta greh ne obleži na duši. V moji navzočnosti je luteranski kaplan po krivoversko blagoslovil kruh in bla-

BOGOJINA leži pet kilometrov vzhodno od Moravcev, ima Plečnikovo cerkev (pomešanje gotskega in sodobnega gradbenega sloga) in je eno pomembnejših lončarskih naselij (izdelovanje „črne“ posode s preprostimi, na prostem postavljenimi kopastimi pečmi).

goslovil je tudi vino v kelihu. Nato je delil kruh in vino bolniku, ki sem ga vzdignil, da je zaužil, o čemer mu je Felicijanov vnuk lagal, da je meso in kri našega Gospoda Odršenika.

Ko je ležal oče zopet v postelji, je prijel z levico, ki jo je še lahko pregibal, mojo desnico, rekoč: „Izidor! Bodi blagoslovljen za vso ljubezen, ki mi jo izkazuješ!“

Bratu Valentinu sem izplačal deset cekinov, potem pa sem pobegnil iz sobe pod temno podstrešje, kjer sem se izjokal, kakor nekaj sveti apostol, ko je bil zatajil svoje-ga Učenika . . .

Felicijanov vnuk je pustil očetu težko knjigo, da bi si dal iz nje brati, ko bi se mu približevale smrtne stiske. Ta knjiga je nosila tole ime:

BIBLIA, TV IE VSE SVETU PIS'MV, STARIGA
inu Noviga Teltamenta, Slovenski tolmažhena,
Skvsi IVRIA DALMATINA.

In res se je pričel visoški gospodar približevati smrti stiski. Govorica mu je tekla težko in postal je sam sebi v največjo nadlego. Meni pa naj pričajo vsi svetniki, da sem mu tudi v največji revščini izkazoval ljubezen, ki jo mora dati sin svojemu očetu. Niti za trenutek nisem opešal pri njegovi postelji. To umiranje je bilo mučno, grozno in strašno. Tako umirati nisem videl človeka. Vi-

del sem jih umirati po bojiščih, ko je polje odmevalo od obupnih krikov obupanih grešnikov; ali tudi takrat nisem opazil toliko straha pred smrtjo, kadar je profos vlačil svoje ljudi pod vislice.

Grozne so bile noči. Onemoglemu telesu je odpovedalo spanje. Stari mož je pričel pripovedovati, da čuje različne glasove: sedaj je šumela reka, sedaj zopet so se oglašali iz daljave zvonovi. Nad šumenje in brenčanje pa je segal glas, ki ga je v smrtnem objemu ležeči bolnik najneraje poslušal — glas umorjenega Schwarzkoblerja: „Pridem po té! Pridem po te!“

Jecljal je: „Ali ga vidiš? Tam v temi stoji, dobro mu razločim obraz in zadaj je tudi rana in v nji to prekleto bodalo . . . Izidor, pomagaj!“

V takih trenutkih sem pograbil po knjigi Jurija Dalmatina. Odprl sem jo, kjer se je sama hotela odpreti. In odprla se je na mestu, kjer je stalo:

Bug, bodi meni milostiu, po tvoji dobruti, inu pobriši doli moje grehe, po tvoim velikim vsmilenju.

Dobro me operi od moje pregrehe, Inu očisti me od mojga greha . . .

Zakaj jest spoznam mojo pregreho. Inu moj greh je vselej pred mano . . .

Daj, da slišim vesselje inu dobro volo, De bodo te kosty vessele, katere si ti sterl.

Skry tvoj obraz pred mojmi grehi, inu zbriši doli vse moje pregrehe.

Odreši me od dolga te krij, o Bug, kir si ti moj Bug inu Izveličar, Da bo moj jezik tvojo pravico hvalil.

To sem mu prebral enkrat ali dvakrat, dokler se ni pomiril.

Umr! je na pepelnično sredo.

Tedaj sem ponovil obljubo, da hočem vse žive dni delati pokoro za njega, ki je bil velik grešnik, ki pa je bil tudi moj oče.

Pokopali smo ga drugi dan po pepelnični sredi. Kolikor sem prosil duhovnega očeta — gospod Janez Kašpar se ni dal ganiti in nikakor ni hotel dovoliti, da bi ga pokopali pri cerkvi sv. Martina v Poljanah. Njegova beseda je bila: „Zagrebite ga na luteranskem pokopališču, ki so ga imeli svoj čas protestantje v Poljanski dolini.“

To pokopališče je tičalo na zapuščenem mestu in mi, ki smo takrat živeli, že nismo več vedeli, da so tam pokopavali človeška trupla. Bil je to košček neobdelane zemlje v kotu, kjer tovorna pot zavije proti poljanski vasi.

Le toliko je dovolil gospod župnik, da so smeli sosedje prinesiti mrliča na ta kraj. Katoličanom, ki niso bili z vi-soško hišo v nikaki zvezi, je bila udeležba pri pogrebu zabranjena. Pa jih je le mnogo prišlo vzlic ti prepovedi.

Pogreb je bil ob nenavadnem času. Dopoldne sta hlapca izkopala jamo, ob dveh popoldne pa smo prinesli mrliča in ga brez molitev pokopali. Božje usmiljenje! Da bi ne doživel več takega dne!

Držal sem se starih navad. Ker je bil pogreb v postnem času, sem mrliča, kakor pravimo, „iz posta vzel“.

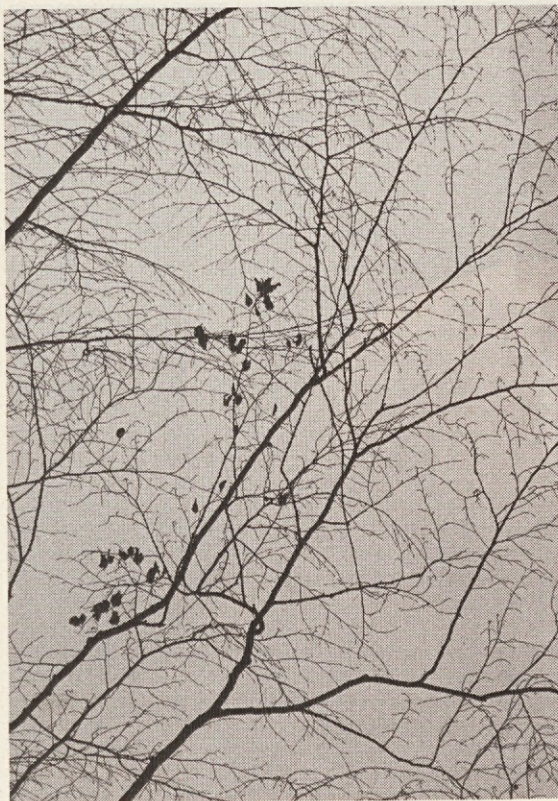
Tik groba sem vse, kar jih je bilo prišlo, pogostil, kakor to store tudi kočarji pri svojih katoliških pogrebih. Jedli so, pili so in bili prav dobre volje. Oni pa je spal pod rušo . . . A več ko se je snedlo in več ko se je spilo, imenitnejši je postajal pogreb.

Tudi pri zadnji priliki sem izkazal očetu vso čast in iz posta vzetemu pokojniku je visoška kmetija napravila sedmino, kakor je prej ne slej ni bilo na poljanskem katoliškem pokopališču. Celega teleta in celega prašiča so snedli pogrebci in povrhu še trideset belih pogač. Vina pa so izpili, kolikor so ga hoteli . . . Ko je padal mrak na zemljo, je odšla pogrebna družba vesele in židane volje.

Župniku vse to ni bilo všeč, a branil sem se, da vi-soškega gospodarja ni bilo mogoče drugače pokopati, če ni hotela pasti sramota na njegovo hišo.

Ko so bili pogrebci odšli in ko se je od teme še komaj videlo, je prišel nekdo po tovorni poti. Pri grobu je stala dolga, črna oseba, in govorila je in z roko blagoslavljala mrliča pod zemljo. Nekomu pa, ki je prav tedaj šel mimo, so se naježili lasje na glavi. Ko je prisopel v Poljane, je pripovedoval, da je moral pokojni Visočan že prvo noč iz pekla, da je od bolečin skakal po svojem grobu in da je zvijal roke, kakor bi ga nekaj prav posebno peklo.

Tako se nam je v prekletstvo spremenil blagoslov Felicianovega vnuka. Od tedaj govorijo, da stari Visočan na

svojem grobu straši. A Bog se nas je usmilil in ukazal je skali, da se je zgoraj v robovju odtrgala ter spodaj obtičala ravno nad zemljo, kjer počivajo kosti mojega očeta, zadnjega luterana v ti dolini.

Prihajala je pomlad in me spominjala na očetove ukaze. Na gradu sem opravil vse in gosposka je pripoznala, da sem lastnik in gospodar visoških dveh gruntov. Plačati sem moral cele koše denarja: plačal sem urbarščino, umrlino, tedenske vinarje, deseti in dvajseti vinar in bogve kaj še vse; samo zraka, ki ga diham, mi niso obdavčili! Pač res, v starih časih se je živel ceneje ko danes, ko mi je še celó prvi hlapec svojo letnino desetih nemških goldinarjev povišal za cela dva nemška goldinarja; in pri tem sem mu moral obljubiti še ene prtene hlače, kar tudi ni malenkost! Težki so dnevi za gospodarja!

Naznanili so mi, kar je bilo zapisano v testamentu. Zapisano pa je bilo na prvem mestu, da naj ne pozabim obljub ob očetovi smrtni postelji.

Brat je dobil petnajststo domačih goldinarjev in da bo di preskrbljen z vsako potrebščino, dokler dela pri hiši. Le sreča, da sem imel v hiši še švedsko vojno blagajno! Ta me je izvlekla iz vode, ker bi bil drugače gotovo utonil.

Sv. Florijana dan sem po jedi govoril z bratom in mu

povedal, da mi je izpolniti očetovo voljo in da se moram zaradi tega podati na dolgo pot v nemške dežele. Prigovarjal sem mu, da naj bo pameten pri gospodarstvu in da naj se ne podaja na lahkomiselna pota, kar sem moral do sedaj časih opaziti; predvsem pa, da naj bo pokoren sosedu, ki bo v moji odsotnosti nadzoroval visoško gospodarstvo.

Ta sosed je bil Jakob Debelak, zelo spoštovan mož in zelo izkušen kmetovalec. Imel je posestvo tik nas, in po pravici ga je vse spoštovalo, ker je bil že dolgo vrsto let ključar pri Sv. Volniku.

Kadar je gospod grajski glavar prijezdil, da bi pregledal in potrdil cerkvene račune, so vselej poklicali tudi Jakoba Debelaka; in duhovni oče ga je povabil na kosilo v poljansko župnišče, da je sedel pri eni mizi s tako visokim gospodom, kot je gospod grajski glavar. Te časti je bil mož vreden, ker je bil na vse strani pošten in pravičen.

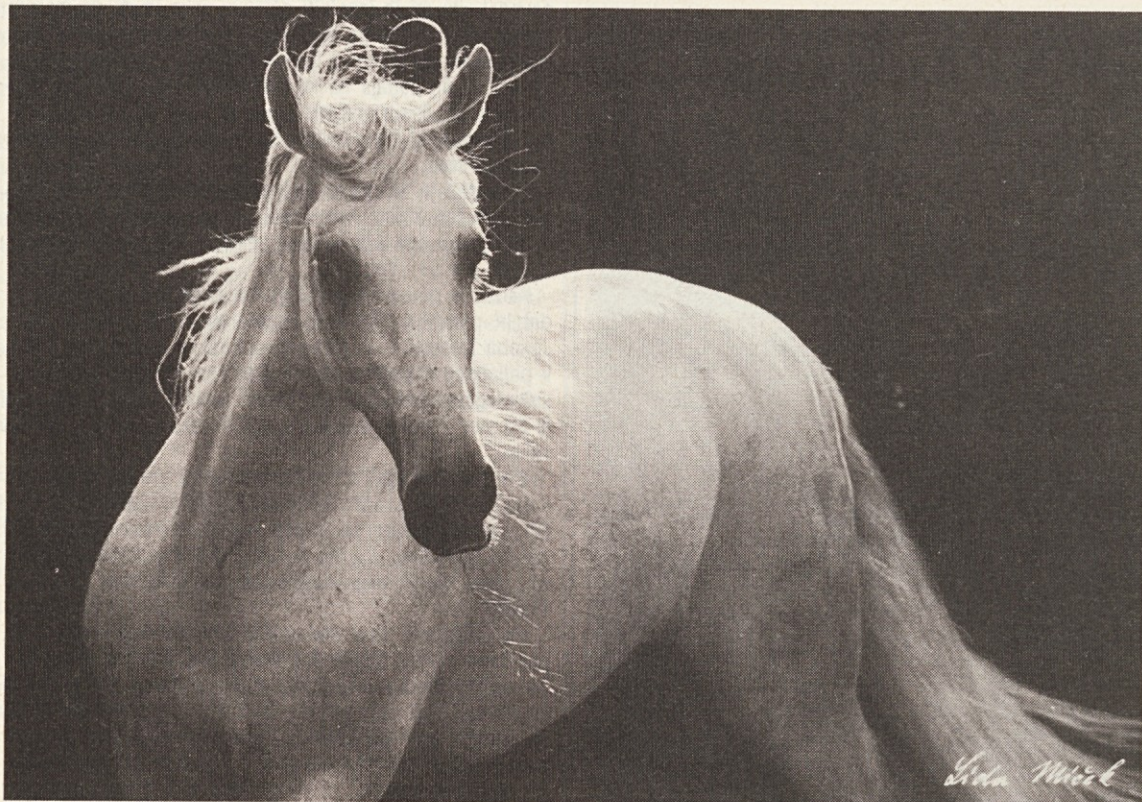
Z veliko prijaznostjo je sosed Jakob prevzel posle, za katere sem ga prosil. Takoj pa zapišem, da jih je opravljal vestno, dokler se nisem vrnil iz nemških dežel. In naj še pristavim, da mu je brat Jurij izkazoval pokorščino, tako da v moji odsotnosti gospodarstvo ni trpelo škode.

Sv. Florijana dan sta stala na našem dvorišču dva osedlana močna konja. Na enega smo naložili moke, kaše, nekaj hlebov kruha, pa tudi različnega orodja, ker se na taki poti rado pripeti, da moraš tu in tam prenočiti na samoti, kjer ješ samo to, kar si skuhal sam. S hlapcem sva bila oborožena kakor vojaka, da bi naju ne mogli ugnati razbojniki, ki po goščavi radi prežé na popotnike. Sam sem sédel v sedlo, hlapec pa je vodil otovorjenega konja.

Proti večeru sva prišla v mesto, da tam prenočiva, ker je bilo treba v Loki opraviti še to in ono.

Ustavil sem se kakor vselej pri Wohlgemuetu. A poznal se je razloček. Če sem prišel prej, ko še nisem bil gospodar, sem moral sam spraviti žival v hlev in gledati, da je dobila kaj zabanja. Sedaj pa, ko je cela Loka vedela, da sem gospodar na Visokem, se je prikazal, komaj sem v prostorni veži zlezal s konja, sam oštir Wohlgemuet in zavpil proti kuhinji: „Visočan je tu — glej, da mu kaj dobrega pripraviš, gospodinja!“ In ni odnehal prej, da sta bila spravljena oba konja in da je bil tovor rahlo in previdno prenesen v gornje nadstropje, kjer so mi odkazali spalnico. Ko sem nato hotel stopiti spodaj v pivnico, v prostore, odkazane kmetom, se je Wohlgemuet temu protivil: „Pojdi, pojdi, z mano greš v prostore za boljše ljudi. Čemu sem pa zidal novo hišo?“

Res je bil Kašper Wohlgemuet, ko je leta 1660 pogorela skoraj vsa Loka, na pogorišču postavil novo, gosposko hišo, kakor jih še celó v Ljubljani ni mnogo. Zgoraj v prostorni veži je bila pripravljena dolga in široka miza, h kateri so na večer prihajali loški gospodje, da so pili vino in tisto zoporno pijačo, ki se je pred nekaj leti pritepla k nam iz nemške dežele. Tu sém ni smel prihajati vsakdo, smeli so prihajati le tisti, ki so v Loki kaj šteli, kar se nam ni zdelo čudno, ker je tu in tam prišel v to družbo še celó gospod grajski glavar. Ni tudi

čudno, da mi je srce nekaj tolklo, ko sem tisti večer stopal za oštirjem.

Pri mizi je že sedelo nekaj loških gospodov. Bil je tu grajski protipisar, grajski žitničar, mestni pisar, mestni pek in še nekaj meni neznanih meščanov. Sedeli so v dimu in imeli prav slabo razsvetljavo. Pa sem vendar takoj opazil, da družba ni pri dobri volji in da se gospodje kisló drže. Vedel sem tudi, zakaj.

K mizi je bil namreč prisedel Primož Bergant, ki je imel svojo znano pretepaško gostilno v Oslovski ulici, kjer so obstajali tovarni hlapci in kjer je imel hlev za tovarne konje in tovarne osliče. Proti večeru je bil Primož že navadno pijan. Takrat je prav rad smuknil v tujo gostilno, bodisi iz radovednosti, bodisi ker mu doma žena ni dovoljevala več pijače. Rad je silil v bolj gosposke družbe. In tako je prišel tudi danes k mizi v zgornji veži Wohlgemuetove pivnice. Vrinil se je med gospodo, golorok in siten.

Ko je naju Bergantov oče zagledal, je veselo spregovoril: „Ej, Kašper, kje pa tičiš, vraga? Dolgo že vpijem, pa te ni! Zatorej prinesi merico nemškega olja. Imam pravo poželenje po njem!“

„Kdo te je klical,“ se je zajezil Kašper, „in kdo te je najel, da nadleguješ gospode?“

„Kakšne gospode?“ je odgovoril Bergant zaničljivo. „Takah gospodov ti na Lebniku, če hočeš, nagrabilim na koše. Kali od teh živiš? Mi ti izpijemo tvoje kisló vino,

kolikor ga ne popiješ sam, in še za drag denar . . . Torej prinesi!“

V tistem hipu ga je Wohlgemuet že tiščal za vrat in ga tiral proti stopnicam. Tam ga je pahnil od sebe, da se je Primož lovil ob steni.

„Kakor češ . . . — za svoj denar dobim povsod pijače in boljše od tvoje. Ti in tvoji gospodje v mojih očeh še tistega ne dosežete, kar puščajo konji in osli po cestah.“

V srdcu je odšel.

Gospodje so bili nevoljni in oglasil se je žitničar Triller: „Če boš take ljudi puščal sem gor, boš kmalu sam sedel pri ti mizi.“

Grajski protipisar Janez Avguštin Schwinger pa je dodal: „Kaj bi bilo, ko bi bil danes gospod baron med nami?“

Oštir jih je tolažil, da bo v prihodnje bolj pazil, da ne pride v gornje prostore nikdo, ki bi gospodom ne bil všeč.

Dodal je: „Tukaj pa imam znanca, katerega gotovo ne boste odrivali: veliko posestvo ima, in Polikarp, njegov oče, ki je včasih že pil pri ti mizi, je nalovil veliko denarja v švedskih vojskah.“

Radi so me sprejeli, posebno mestni pek, ki je upal, da bo poceni kupoval od mene pšenico. Drugi zopet so me gledali bolj od strani; a imovitega človeka ne mečejo nikjer na cesto, če se spodobno vede. Vendar pa govori-

ca ni hotela prav teči, ker je gospodi še tičal v kosteh pijani Bergant in ker jih je moja oseba vendarle nekaj motila, ko do sedaj še nismo bili znani.

Govorili so o mestni žitnici in o tem, koliko je bilo žita v nji. Glede cene je pek ugovarjal, da je previsoka. Tako se je vlekla govorica naprej, počasi in zaspano, dokler nismo začuli na stopnicah težkih korakov.

„Frueberger prihaja in slabe volje bo, ker se je zopet enkrat brez uspeha plazil okrog deželnega glavarja Volka Engelbrehta.“ — tako je spregovoril gospod protipisar.

Gospod Frueberger, zlatar in srebrnar v Škofji Loki, je imel tiste dni največ premoženja v mestu. Bil je večkrat mestni sodnik in, ker se je postavljaj za pravice meščanstva, pri grajskih glavarjih ni bil priljubljen. Na te svoje zasluge je bil silno ponosen in, ko mu je cesar Leopoldus podelil plemstvo, se mu je v glavi zmedlo, da je postal ošaben, bolj kot so ošabni naši graščaki.

Pri njegovem vstopu smo se vsi dvignili s stolov in gospod grajski protipisar je staremu gospodu imenoval tudi mene, za kar se pa ta ni zmenil. Sédel je na stol, ki je bil zanj pripravljen in na katerega ni upal sesti kdo drug, dvignil nekoliko svojo lasuljo in si obrisal plešo, ker so ga bile stopnice prepotile. Nato si je nasul tobaka v nos, si dal prinesiti nemške pijače in se najprej z Wohlgemuetom prepiral, da mu je natočil premalo. Nato je pil, se glasno oddahnil in zaklical: „Danes ste pa zgodaj prišli!“

Z velikim spoštovanjem je vprašal grajski protipisar: „Kakor vidim, vaša plemenitost, ste se zdravi vrnili iz Ljubljane?“

Zamrmral je: „Ti Turjačani bi vse radi sami požrili!“

Iz tega smo sklepali, da je zopet brez uspeha moledoval okrog Volka Engelbrehta, da bi ga vpisal v knjigo kranjskih deželanov.

„Koliko je deželanov,“ se je hlinil pek, „ki imajo dosti manj zaslug, kot jih imaš ti!“ . . . Svoj čas sta bila oba obrtnika — kar je postal plemenit, Frueberger ni prijel več za delo — zatorej sta se tikala, a zlatarju to ni bilo posebno všeč.

„Ne govorimo o tem!“ je mrzlo spregovoril. „Hvalil me je Leopoldus . . . malo mi je mar, če me ne hvali ta Volk Engelbreht.“

A pek ni odnehal: „Le zadovoljen bodi, saj imaš sina, ki ti opravlja obrt, da si lahko vesel.“

Gospod Frueberger se je jezno obrnil in spregovoril: „Pustimo ta pogovor! . . . Imate kaj novic, gospod protipisar?“

„Dosti novic!“ se je odrezal ta in izvlekel iz žepa debelo pismo in ga položil predse na mizo. „Po Ogrskem sekamo Turkom glave, da imamo veselje in da ima veselje tudi naš dobri Leopoldus. Tu mi piše prijatelj Markovič iz Ljubljane dolgo pismo in v tem pismu mi naznanja, da je bilo naše ogrsko glavno mesto v največji nevarnosti, da so ga Turki skoraj zopet zavzeli.“

„Ni mogoče!“ se je začudil Frueberger.

Protipisar je bral iz pisma: „V naši trdnjavi je živel tudi neki lajtnant Fink von Finkenstein po imenu. Bil je

doma s Pruskega in živel z dvema mladima Turkinjama, in sicer tako, kakor živi Turek s svojimi ženami.“

„Grdoba, grdoba!“ se je jezil Frueberger.

„In ta Fink von Finkenstein se je prodal turškemu paši za dva tisoč cekinov ter je hotel Turke spustiti v mesto, kjer je ozidje najslabše.“

„O, ti svinja, ti!“ se je togotil plemenitaš.

Protipisar: „Paša je bil vesel, da je kar od tal skakal. Takrat je bil v turškem ujetništvu naš polkovnik Pisterrecki, katerega so ravno v tistih dneh zamenjali z nekim turškim generalom. Temu je prišlo vse na uho in komaj se je vrnil v našo trdnjavo, je vse naznanil njenemu zapovedniku, gospodu generalu Becku, ki je takoj dal zapreti izdajalca Finka von Finkensteina. Ta je vse priznal, padel na kolena in prosil za svoje življenje, jokajoč: ‚Kaj je vaši ekscelenci za malo pest krvi!‘“

Frueberger se je zopet jezil: „To je plemenitaš! Hvala Bogu, da je bil Prus in da ni spadal med nas, domače plemenitaše!“

Protipisar je bral: „Pa mu jokanje ni nič pomagalo. Vojaško sodišče je presodilo, da je kriv in da se mu bo v dobro zasluženo kazeni, drugim pa v gnusobo in zgled, odbila glava, truplo razsekalo na četrti in vsaka četrt razobesila v posebni ulici. Še dalje je odločilo, da se Finku von Finkensteinu iztrga srce in se mu z njim tolče okrog gobca — vse to v imenu pravice.“ Tako so sodili v Budi dne 8. aprila 1687, kar so potem 9. aprila vse do pike tudi izpeljali nad hudodelnikom. „Mi pa,“ je pristavil protipisar, „smo zvedeli to šele sedaj, ker preteče vselej nekaj let, preden prileze kaka imenitna reč do naše beraške Loke.“

„Nič ne dé,“ se je zaveselil plemenitaš, „samo da se zve! V ostalem pa že moram povedati, da mi je tako pravica po srcu. Koliko bi dal, da bi bil mogel gledati, kako so ga sekali in rezali, kakor se mu je spodobilo. Sicer je pa res škoda, da prihajajo tako lepe novice tako pozno k nam.“

„Vojaštvo,“ ga je miril protipisar, „ne naznanja rado takih izdajstev, zatorej jih izvemo šele po letih.“

„Škoda, škoda!“ je gonil plemeniti zlatar. „Ljudem je treba pokazati, da imamo pravico, ki se ne da preprostiti. Kam pridemo, če bo našim generalom vseeno, se li prelje pest krvi več ali manj . . . In sedaj, kaj pravite vi, mojster Remp?“

Tu se je obrnil k mlademu možu, ki do sedaj še ni bil spregovoril besede. Nekako zase je sedel na svojem mestu in zrl zamišljeno predse. Le tu in tam je nekoliko pil iz svoje čaše. Dobro sem ga poznal, ker nam je bil naslikal lepo podobo sv. Magdalene pod Gospodovim križem na Volniku in pa še lepšo smrt sv. Štefana pri desnem stranskem oltarju v poljanski cerkvi sv. Martina. Ti dve podobi sta bili faranom prav zelo všeč in tudi predragi nista bili. Pisal se je za Janeza Jurija Rempa.

... razšli smo se vprek in v šir,
kamor gnala je sila življenja in srca nemir ...

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Ob nenadni *smrti* g. Ivana lfka, ki je deloval med slovenskimi zdomci v Essnu, želimo izraziti vsem dragim rojakom, med katerimi je g. lfko živel, naše iskreno sožalje. Gospodar življenja je vzel našega Vaneka k sebi. Uživaj, ljubi Vanek, večno luč božje ljubezni! Hvala ti za tvoje bratstvo, za veselje, ki si nam ga dajal, za tvoje široko, odpuščajočo razumevanje! Prosi za nas Boga, da bi bili slovenski izseljenci vedno bolj prijatelji med sabo! Da bi vedno bolj razumeli namen svojega življenja tukaj kot službo in strežbo vsakemu človeku.

avstrija

DUNAJ — Na predlog slovenske škofovske konference je s. 1. septembrom imenovala dunajska nadškofija salezijanca g. Štefana Ferenčaka za *novoga slovenskega izseljenskega duhovnika na Dunaju*. G. Ferenčak, ki je po rodu Prekmurec, rojen v Odrancih, je dunajskim Slovencem že dobro poznan, saj je v času, ko je študiral na Dunaju glasbo, bil nekaj časa kot kaplan v pomoč tedanjemu izseljenskem duhovniku p. Ivanu Tomažiču. Pred dvema leti so ga predstojniki poklicali domov in je bil župnik na Uncu pri Rakeku. Novemu dušnemu pastirju želimo božji blagoslov.

Dolga leta je bila slovenska maša v „Korotanu“ v osmem okraju. Od 12. septembra dalje pa je slovensko bogoslužje v cerkvi Srca Jezusovega v Einsiedelgasse 9—11 v petem okraju. Marsikdo je imel tiho željo, da bi bile maše v cerkvi. Dunajska nadškofija je dodelila to cerkev za naše bogoslužje. Ob cerkvi so tudi razni prostori, kjer se bodo mogli rojaki shajati po maši. Od februarja 1983 bo pa na razpolago tudi stanovanje v prvem nadstropju, ki je sedaj še zasedeno. Maša pa ne bo več ob devetih, temveč ob pol desetih dopoldne.

Ob tej priložnosti čutimo dolžnost, da se zahvalimo p. Tomažiču, ki je toliko let dajal na razpolago malo kapelico v „Korotanu“.

Slovenski socialni urad je pa še vedno v Seitzergasse 5, v prvem okraju, poleg cerkve Am Hof.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V nedeljo, 22. avgusta, smo spet začeli z *rednim bogoslužjem* v uršulinski cerkvi. Želja izseljenskega duhovnika je, da bi verniki možnost biti pri maši, ki se bere v domačem jeziku, tudi porabljali. Številno sezonskih delavcev se vedno bolj krči, zato je še bolj potrebno, da se bogoslužja udeležujejo, sicer utegne škofija ob pomanjkanju duhovnikov dušnega pastirja poslati kam drugam.

Na četrto nedeljo smo v slovenskem centru praznovali *godova* g. Jakoba Hrastlja in g. Viktorja Kereca. Ker so nekateri že odšli na počitnice, smo bili kar v mali gostinski sobi. Anice: go. Vrečarjevo, go. Sadlovo in go. Vrečičevo, smo pa

obhajali šele 22. avgusta. Godovnjakoma in godovnjakinjam se za pogostitev lepo zahvaljujemo.

26. septembra bo v Avstriji spet praznovanje *izseljenske nedelje*. V Linzu se bodo zbrale vse narodnosti okrog novega škofa Maksimilijana v cerkvi sv. Antona v Neue Welt. O slovesnosti bomo poročali v naslednji Naši luči.

KOROŠKA

SPITAL OB DRAVI — Ob petkih zjutraj je prihajal v Marijino kapelo ob cesti maševati spittalski kaplan g. Ulbing. S 1. septembrom je bil prestavljen na mestno faro v Beljaku. Ko je v petek, 27. avgusta, bil zadnjikrat med nami, smo se mu za njegovo prizadevnost zahvalili. V Spittal sta prišla za kaplana letošnja novomašnika g. Karl Stauder iz Kreutha pod Dobračem in Herbert Stichaller iz Podkloštra. Prvi bo hodil k nam ob petkih maševati.

Prav tako je s 1. septembrom postal župnik v Pusarnitzu štajerski rojak g. Anton Goršek, ki je bil dosedaj župnik v Št. Petru na Vašnjah. Če bo kak rojak potreboval duhovne pomoči (previdevanje), bo novi župnik rad prišel na pomoč, samo po telefonu ga bo treba poklicati.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

V Zwartbergu je gdč. Carmen Vidic-Zorč sklenila *zakonsko zvezo* z g. Lucciom Cannizarro. Iskreno

čestitamo. Nevesta je bila v slovenski šoli in dalj časa članica Vesele mladine. Starši so mlademu paru, rojakom in prijateljem pripravili izredno bogato slavje. Bog živi mlade in starejše!

Na binkoštni ponedeljek smo po že ustaljeni navadi bili dopolne v Banneuxu, popoldne pa na ukrajinski pristavi v Ardenah. Rojake iz okolice Lièga vabimo, da se nam pridružijo za prihodnji binkoštni ponedeljek. Izredna priložnost za medsebojno spoznanje!

Konec avgusta je Slomškova družina imela piknik v gozdu pri Korelčevih. Prireditev je omogočilo čudovito lepo vreme. Vse popoldne sta odmevali slovenska pesem in glasba. Rojaki in prijatelji so prihitali z vseh strani. Iz Lindenheuvela jih je bilo kar 30. Iskrena hvala gostom in sodelavcem pri postrežbi.

Jubileji: V juliju sta g. Viktor in ga. Miki Janič v družinskem krogu slavila *20. obletnico poroke*. Ob koncu avgusta pa so ga. Slava in g. Toni Kidrič ter ga. Angelca in g. Vinko Pušnik skupno s številnimi rojaki slavili *srebrno poroko*. To so vsi naši zvesti sodelavci. Srečne družine so naše bogastvo. K jubile-

ju jim prav iskreno čestitamo in želimo obilje dožjega blagoslova za prihodnja desetletja.

Naj še omenimo *veselo novico*, da je g. Virant Franc, ki je že dolga leta priklenjen na bolniško posteljo, letos obiskal Slovenijo. Bil je tudi na Brezjah. Tako se je Francu, ki je nekoč z nami veselo prepeval in bil dober igralec, spolnila srčna želja videti svoje kraje. Glavno zaslugo za to potovanje ima njegova nad vse skrbna žena ga. Mina, roj. Henriks. Obema iskreno čestitamo. Tudi v težkih okoliščinah je mogoče graditi srečo, kjer je ljubezen in dovolj čuta za odgovornost.

Naši bolniki: G. Alojz Virant je dobro preстал težko operacijo v Leuvenu. V bolniški oskrbi v Waterscheju so Knezovi, oče in mati ter g. Stanko Kravanja. Vsem pošiljamo posebne pozdrave.

Naši rajni: V Maasmechelenu je umrla ga. Jožefa Čatar, roj. Beci, stara 79 let. Rajna je bila dobra kršćanska žena. Pred leti je zvesto skrbela za svojega moža, sedaj pa so ji njeni domači to vračali v polni meri. Imela je lepo starost. Rojaki in sosedje so jo v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti.

Vljudno vabimo na

22. SLOVENSKI DAN

**V SOBOTO, 9. OKTOBRA 82,
V KULTUREEL CENTRUMU,**

**Koninginelaan 42, Eisdën-Cite,
Maasmechelen.**

Ob 16. uri bo služba božja, kateri bo sledil bogat program z domačimi kulturnimi sodelavci in gosti.

Kot ste že opazili, skušamo vsako leto napraviti korak naprej. Doslej Vas še nismo razočarali.

Za prosto zabavo bo skrbel odličen orkester iz Nemčije.

Pridite, bo spodbudno in prijetno! Pripeljite s seboj znance in prijatelje!

Na veselo svidenje!

« „Slomšek“ »

Blago pokojnico bomo ohranili v lepem spominu.

Težka nesreča: Vsi smo poznali Bogovičovo trgovino za pohištvo in

Skupinska slika udeležencev gostovanja Slomškove družine v Gorici in Trstu.

smo bili nanjo ponosni. Med domačimi morda komu ni bilo všeč, da si je „tujec“ zgradil tako podjetje. Pa uspelo podjetje ni padlo z neba. Zgradila ga je podjetnost in izredno močna volja za delo obeh zakoncev, saj sta dolga leta garala noč in dan. Nič hudega sluteč sta šla na počitnice, a je nenadoma prišel glas, da je vse pogorelo. S prizadebitimi sočustvujemo, a smo prepričani, da bo po dnevih pobotosti in razočaranja prevladal duh ustvarjanja in podjetnosti. Na pogorišču bo zrastle nova, še lepša trgovina. Razume se, znojnih kapelj in prečutih noči lenuhi in nesposobni tudi tokrat ne bodo videli...

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Po počitnicah, ki si jih je vsak zaslužil in jih bil potreben, smo začeli z novim šolskim letom in s skupnimi močmi se bomo potrudili, da bomo pokazali našim otrokom lepoto in življenjsko potrebnost krščanske vere, pa tudi lepoto in bogastvo materinega jezika.

Uroš, Verena in Branko z veseljem sporočajo, da je bila Nada, rojena februarja v Parizu, krščena 22. avgusta v Gorici. Njihovo veselje je tudi naše.

Milan Počkaj, rojen leta 1931 v Brezovici pri Sežani, ki je po vojni živel v Parizu, je 8. avgusta, ko je bil doma na dopustu, nenadoma umrl v bolnici v Izoli in bil pokopan v Slivju. Spominjajmo se v svojih molitvah rojaka, ki je točno eno leto za svojo ženo odšel v večnost, hčerki Angelci in ostalim svojim v domovini pa naše iskreno sožalje.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 10. oktobra, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie.

LOIRET

Jesensko srečanje z mašo bo v nedeljo, 3. oktobra, v Chilleursu. Priložnost za spoved od devetih naprej.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Zmeraj je kdo v bolnišnici, katerega hodimo obiskat. Trenutno leži tam 83-letna Slovenka gospa Bezgovšek, mati sedmih otrok, pridna in družabna žena.

Dne 4. septembra se je oženil Erik Trojanovski. Mlademu paru želimo srečno zakonsko življenje. Mati je Slovenka, hči pokojnega Franceta Gričarja in še živeče matere Karoline. Kakor njeni mami, tako je tudi Erikovi materi ime Karolina, ki je celo občinska odbornica. Stara mama je znana po svoji dobrosrčnosti. Je dolgoletna naročnica Naše luči pa rada pride v cerkev.

Po več mesecih sva z g. Dejakom obiskala tudi gospo Staničevo v Piennesu. Čeprav 80-letnica je še kar zdrava „za silo“, kakor pravi. Ne samo njej ampak tudi nam je hudo po dobrem sinu Rafaelu, čeprav je že mnogo let, odkar je umrl. Bil je bogoslovec, menda že v tretjem letniku, ko je zbolel za tifusom in odšel po večno plačilo k svojemu Stvarniku.

Naj povem končno še to, da smo prejeli veselo novico iz Merlebacha. Msgr. Grims, ki je bil več tednov v bolnišnici in za katerega smo se zelo bali, se je vrnil v „svojo“ hišico. Upamo, da se mu bo zdravje še boljšalo in da ga bomo kmalu zopet videli v Tucquegnieux.

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Zaradi romanja v Fatimo in Kompostelo smo z veroukom začeli mesec prej. Vendar je še čas, da vsaj do novembra pošljete otroke k pouku.

Romanje na Loreto je zelo lepo uspelo. Ob številni udeležbi in ob lepem petju smo tudi letos Marijo počastili. Iskreno se zahvaljujemo pevcem in družini Rebolj za vodstvo petja.

Med romarsko mašo je *krstna vo-*

da oblila malo Emanuelo Jagodzinski, katero so srečni starši prinesli iz okolice Pariza.

4. septembra sta si dala *zakrament sv. zakona* Jaen Michel Mareix in Martina Kotar. Istočasno sta starša Alojzij in Agnes Kotar obhajala 27-letnico zakona. Vsem naše pristrčne čestitke in želje obilnega božjega blagoslova!

Med počitnicami je *nenadna smrt* dohitela go. Rožo Horvat, rojeno Kolenko. Umrla je 9. avgusta v Izoli v Sloveniji, pokopana pa je bila 17. avgusta v Hazebrouku. Pridna, tiha, je dogorevala v svoji družini. Težko prizadetemu soprogu Ivanu in hčerki ob izgubi blage pokojnice naše iskreno sožalje!

V noči 28. avgusta je bila v Loison-sous-Lensu *zločinsko ubita* ga. Monelle Segers, roj. Rabaus. Zločinec se je sam prijavil policiji. Pokopana je bila 1. septembra poleg svojega pokojnega moža Karla. Odsla je v večnost stara 32 let. Zapušča sina in hčerko. Težko preizkušeni stari materi Julki Jazbinšek, staršem in ostali družini naše iskreno sožalje in obljuba molitve ob tako tragični smrti.

MERLEBACH

Po treh mesecih sem spet pri salnem stroju v svoji pisarni.

Z velikim veseljem sem posebno letos pričakoval 1. maj, dan velike slovesnosti v Merlebachu, ki jo je organiziral bogoslovec Jožko Kamin iz Cité La Chapelle, kjer živé njegovi dobri starši. Jaz sem se ravnokaj prej ponesrečil na stopnicah pred vrati, si prebil čelo in padel v nezavest. Odpeljali so me v bolnico Hochwald, v sobo za umirajoče. Tam me je obiskal g. škof iz Metza, pa ga nisem spoznal. Po dveh dneh so me premestili v sobo št. 701, kjer sem ostal potem ves čas.

Mnogo rojakov me je obiskalo — neke nedelje kar 54 — stalno tudi g. dekan Didelon iz Merlebacha. Zdravje se mi je počasi a očitno boljšalo, tako da sem se po treh mesecih lahko vrnil domov.

Kaj pa sedaj?

Dopolnil sem 81. leto. Od leta 1935 sem vodil to župnijo s 13 kolonijami. Takrat je bilo na tem področju 3500 Slovencev, po vojni je število padlo na 1200. Sedaj ne smem brez palice nikamor, maševati smem le pri oltarjih brez stopnic. Vsako nedeljo bom spovedoval v Merlebachu, sicer pa tam, od koder me pridejo iskat, pa seveda na svojem domu, kamor prihaja k spovedi vedno več ljudi vseh narodnosti. Po domovih bom obiskal bolnike, h katerim bom mogel priti. Sedaj bom imel tudi čas, da končno uredim arhiv.

Želim vsem vse dobro, istočasno se pa iskreno zahvaljujem vsem škofom, duhovnikom in vernikom za vse velike dobrote, ki sem jih od njih kdaj koli v življenju prejel!

Stanko iz Merlebacha

NICA

Vsi smo se srečno vrnili z *letnega oddiha*, ki smo ga večinoma preživeli v Sloveniji. Letos smo se rojaki, ki živimo tukaj v Franciji na Sredozemski obali, tudi v Sloveniji dvakrat srečali. Prvič na Krasu, drugič v Vipavski dolini. Prvič smo se dobili (10. avg.) pri Pahorju, kjer nam je gospa Karmela pripravila odlično kosilo, kot ga pripravljajo na Krasu za velike „fešte“. Drugič pa smo se dobili na Veliki šmaren pri Furlanovih, kjer nam je gospa Ančka pred hišo sredi sadovnjaka kuhala in pri-

Letošnji prvoobhajanci iz Nice

pravila dobrote, da smo se odlično počutili. Tako smo tudi počitnice porabili za utrditev medsebojne povezanosti.

Sedaj smo spet vsi pri svojem delu. Ostali so le še prijetni spomini na brezskrbne počitniške dneve. Starejši so že na svojem delovnem mestu, otroci pa nabirajo modrost v šolskih klopeh. In to se bo nadaljevalo do prihodnjega dopusta, če nam bo Bog dal, da ga dočakamo.

Začel se je mesec *oktober*, ki je posvečen molitvi rožnega venca. Sv. Terezija, ki ji pravijo Velika ali Avilska — njen god je 15. okt. —, pripoveduje iz svojih mladih let: „Posebno rada sem molila rožni venec, ki ga je tudi moja mama zelo pobožno molila in je to pobožnost tudi nam otrokom vcepila globoko v dušo.“ Kdo se ne bi ob teh besedah spomnil lepih prizorov iz naših slovenskih družin? Naših mater, ki so včasih dolge nočne ure prebirale jagode rožnega venca in v duhu doživljale z Marijo njeno veselje in njeno žalost, strah in up materinskega srca; nežnih otroških glasov, ki so se po naših krščanskih družinah pri večernem rožnem vencu zlivali z utrujenimi glasovi staršev? Koliko blagoslova je ta družinska molitev rožnega venca nam vsem že prinesla!

Še nekaj *obvestil*:

10. julija sta sklenila *zakonsko zvezo* v cerkvi St. Roch v Nici Jožef Novak iz Štjaka pri Vipavi in Joëlle Mongin iz Nice. Želimo jima, da bi živela v medsebojni in božji ljubezni.

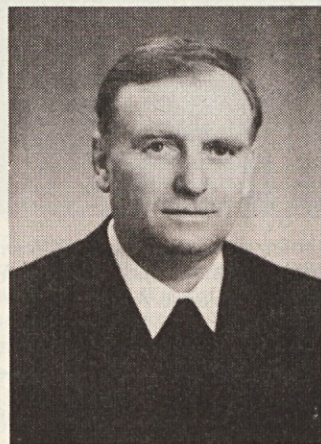
Za Vse svete (1. nov.) bo spet sv. maša, po njej pa opravilo za naše pokojne na Ariane, kot vsako leto. O uri boste še pravočasno obveščeni.

MARSEILLE

Po dolgem času bomo spet začeli z našimi srečanji pri slovenski maši. Gotovo ste dobro preživeli svoj dopust in se srečno vrnili nazaj k svojim dolžnostim. Za nedeljo, 3. oktobra, ste vsi lepo vabljeni k slovenski maši, ki bo v Eouresu ob 5. uri popoldan.

nemčija

† IVAN IFKO

V podopustniški čas je v nasarezala bolečino nenadna vest, da je Bog poklical v večnost svojega duhovnika, ki smo ga poznali zaradi njegove iskrene požrtvovalnosti in dobrote.

Ivan Ifko, izseljenški duhovnik in župnik za Slovence v essenški škofiji, je dokončal svojo pot. Izdihnil je v četrtek, 26. avgusta, zvečer zaradi poškodb srčnega infarkta.

Pokojni se je rodil 20. marca 1920 v Gornji Bistrici v Prekmurju. Po študiju v Ljubljani je bil 28. junija 1948 v Mariboru posvečen za duhovnika. Kaplansko službo je opravljal najprej dve leti v Slivnici pri Mariboru, nato štiri leta v Vitarnju nad Celjem. Leta 1956 se je umaknil v Avstrijo, kjer je v dunajski nadškofiji pet let opravljal kaplansko službo v Pressbaumu.

Leta 1961 je prišel v škofijo Essen kot duhovnik za slovenske izseljence.

Kako je bil v tej novi nalogi ves predan delu za spoznanje Boga in reševanje mnogih socialnih in družinskih vprašanj, vedó najbolj Slovenci sami, saj so bili mnogi neposredno deležni njegove požrtvovalne dobrote. Z vso pravico lahko poudarimo, da je hotel biti vedno in povsod predvsem duhovnik. Izgaral

Pogreb pokojnega župnika Ivana Ifka v Altenessnu se je v sredo, 1. septembra, udeležilo veliko ljudi — slovenskih in nemških rojakov. Na pokopališče so ga pospremili tudi: ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, essenški pomožni škof Julius Angerhausen, mariborski generalni vikar dr. Jožef Smej in delegat slovenske zdomske Cerkve v Nemčiji, dr. Janez Zdešar iz Münchna.

se je za Boga in slovenstvo v Nemčiji.

V torek zvečer, dne 31. avg. 1982, so se od njega poslovili v cerkvi St. Johann v Altenessnu pri molitvi večernic predvsem sorodstvo in njegovi sobratje, nemški duhovniki iz župnije in dekanije. V sredo, 1.

sept. 1982, je bila ob 8. uri maša zadušnica za pokojnega: somaševali so ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar ter domača župnik in dekan. Ob 10. uri pa je bil pogreb in pokop v duhovniško grobnico na Nordfriedhofu v Altenessnu. Vodil ga je pokojnikov prijatelj in sošolec, mariborski generalni vikar, dr. Jože Smej.

Udeležba pri zadušnici in pogrebu je pokazala, kako globoko nas je zadela izguba „našega Vaneka“: več sto slovenskih rojakov in Nemcev se je pri grobu poslovilo od njega (med njimi tudi essenški pomožni škof Julij Angerhausen): duhovnikov je bilo 37, od tega 14 slovenskih.

Dragi Ivan, prisi pri Bogu za nas, da bomo po tvojem zgledu znali biti odprti in široki za potrebe in nuje sedanjega trenutka, a tudi jasni pri razpoznavanju silnic, ki ga določajo. Izprosi nam poguma, da se bomo po njem ravnali!

STUTTGART-okolica

Družabni večer v Pfullingenu — Za uvod v novo delovno sezono našega versko-kulturnega dela smo priredili v soboto, 21. avgusta, v Pfullingenu družabni večer s filmom o življenju Slovencev v Avstraliji. Filmski posnetki so nas v dobri uri povedli na najrazličnejša področja

njehovega verskega, kulturnega in zabavnega delovanja v okviru verskih središč in raznih društev. Avstralske rojake smo obiskali na njihovih delovnih mestih, v ličnih domovih, na piknikih, verskih in družabnih srečanjih. V filmu so sami izpovedali, kaj jih veseli in kaj žuli v novi domovini. Čeprav je Avstralija

Srebrnoporočenca Vinko in Silva Kralj iz Neckarhausna pozdravljata ob priliki svojega jubileja vse znance po Nemčiji in drugod po svetu.

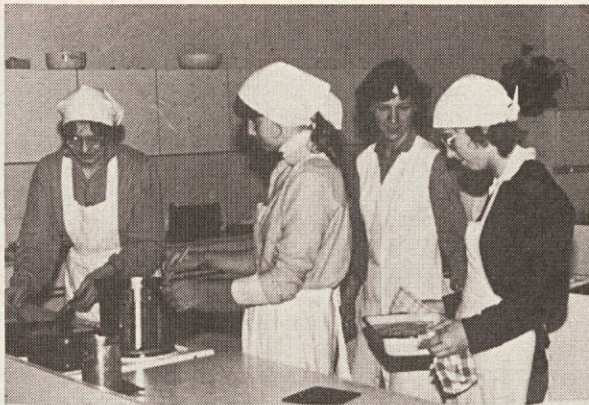

Jejčičevi dvojčici, Suzana in Tatjana, deklamirata na materinskem dnevu v Stuttgartu 9. maja letos. V ospredju je oče Damijan, organist, ki je pred dvema letoma izdal lepo ploščo moškega zbora domačega Zvona.

silno daleč od nas, smo se počutili eno s tamkajšnjimi rojaki, saj so nas podobni vzroki pognali v svet in delimo podobno usodo življenja izven naše matične Slovenije.

Heilbronnski večer — Rojaki na heilbronnskem področju imajo po-

„Pri sestrah sem se veliko naučila,“ pravi Lidija Zevnik (prva od leve) iz Backnanga na Württemberškem. Po zaključku realke leta 1981 se je vpisala v enoletno gospodinjsko šolo šolskih sester v Št. Jakobu na Koroškem, ki jo je uspešno končala. Sedaj čaka na učno mesto za vzgojiteljico.

gosto že svoje hiše in precej jih ima tudi že nemško državljanstvo, da se ne počutijo več ogroženi kot tujci. Njihovi otroci se počutijo tu doma in se učijo raznih poklicev. Vsi še radi potujejo na dopust k sorodnikom v domovino. Enkrat na mesec pa si želijo slovenske maše in domače družbe v Heilbronnu. Za oboje je tudi poskrbljeno. V soboto, 29. avgusta, si v Heilbronnu zopet slišal slovensko pesem v cerkvi in v farnem domu.

Poroke in krsti — V Schwaikheimu sta šla 13. avgusta pred oltar

Na materinski dan 9. maja 1982 v Stuttgartu so se otroci in matere predstavili fotografu na stopnicah pred cerkvijo sv. Konrada. Veliko jih je!

Danijel Trofenik iz Senčaka pri Juršincih in Dušanka Vertnik, rojena v Mariboru. Čestitke!

Srebrno poroko sta praznovala Vinko Kralj, rojen v Lahoncih, in Silva Kralj, rojena Puklavac, doma v Humu pri Ormožu, ki živita v Neckarhausnu. Pred 25 leti sta šla pred oltar v Altenessnu, 14. avgusta letos pa sta svojo zakonsko vez potrdila s srebrnim slavljem v cerkvi Marije Device v Vojniku. V sorodstvu so ob tej priliki slavili kar trojno srebrno poroko. Cerkevni obred je opravil p. Angel Kralj, brat gospoda Vinka, ki je več let deloval kot izseljenski duhovnik v Švici. Pravijo, da takega slavja v Vojniku še ni bilo. Srebrnoporocenca naj sprejmeta naše iskrene čestitke z željo, da bi dosegla tudi zlati jubilej skupnega življenja.

H krstom čestitamo: v Stuttgartu Dragu in Mariji Majdandžič k sinku Tomažu, v Schwaikheimu Danijelu in Dušanki Trofenik k dvojčkoma Barbari in Štefaniji.

Žalost v Göppingenu: zvedeli smo, da je 17. julija umrla v Radovljici 86-letna rojakinja Terezija Piškur, ki je zadnjih 18 let preživela pri svoji hčerki Zinki v Göppingenu. Pokojnica je bila rojena v Mirni vasi pri Trebelnem. V grob so jo položili na Bledu. Naj počiva v miru! Hčerki Zinki in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Venec v Porurje: na pogrebu pokojnega župnika Ivana Ifka v Essnu dne 1. septembra sta bila tudi zastopnika Slovencev iz Baden-Württemberga. Na grob pokojnika sta položila venec, darilo slovenskih vernikov iz Stuttgarta. Pokojni izseljenski duhovnik, gospod Ifko, si je želel biti pokopan v Črensovcih. To je bila tudi želja staršev in drugih sorodnikov. Konzulat pa ni hotel izdati dovoljenja za prevoz v Slovenijo. Tako bo g. Ifko počival med rojaki v Porurju, med katerimi je deloval 22 let. Ker ga „uradna domovina“ ni hotela, ga je izseljenska domovina tem iskreneje sprejela. Naj počiva v božjem miru!

OBERHAUSEN

V tem poročilu smo spet nekoliko odmaknjeni dogodkom, ki jih nava-

jamo. Vendar se jih je vredno spomniti, ker so odraz našega življenja. Poseči moramo prav nazaj v april. V začetku meseca je prišla k svojemu bratu-duhovniku Martinu Mlakarju v Hann Kristina Mlakar. Zaposlena je v Zambiji kot profesorica na srednji šoli in je v veliko pomoč slovenskim misijonarjem-jezuitom, med katerimi je tudi njen drugi brat Janez. Potrebovala je zdravniško pomoč. Nporno delo in neugodna klima sta ji po dolgih letih zapustila težjo okvaro pljuč. Morala je nujno na operacijo. Ker je brez zdravstvene in socialnega zavarovanja, so ji v tej stiski pristopili na pomoč tudi tukajšnji Slovenci. Slovenska župnijska skupnost iz Oberhausna je darovala preko 500 DM. To hvalevredno dejanje soodgovornosti in skrbi za bližnjega v stiski, je vsaj malo olajšalo breme stroškov za zdravstveno oskrbo, ki jih je sicer prevzel njen brat Martin.

Pozorno hvaležnost hočemo v tem zapisu izraziti tudi zdravniku dr. Marjanu Urhu, ki je voditelj anestezijskega oddelka v Knappenschafskrankenhaus, Essen-Stelle. Omogočil je, da je bila gdč. Kristina sprejeta v to bolnico in jo zaupal sposobnemu zdravniku pulmologu. Ves čas 14-dnevne bolniške nege je uživala njegovo posebno pozornost. Tudi v njenem imenu zapisujemo javno zahvalo. Dr. Urh je eden tistih Slovencev, ki je splošno znan med rojaki v Essnu in okolici po svoji pripravljenosti za vsakovrstno pomoč in svoji veseli naravi. Letos junija sta z ženo obhajala tudi 25.

obletnico poroke. Čestitamo in želimo božji blagoslov in srečo v skupnem življenju.

Enako obletnico sta obhajali še dve družini. Zakonca Marija in Julijan Bizjak iz Herne sta se zahvalila Bogu za vse darove družinske skupnosti pri maši v krogu dveh otrok in bližnjih sorodnikov, ki so prišli tudi iz Belgije. Druga „srebrna“ zakonca pa sta Marija in Ivan Kolmanič iz Oberhausna-Sterkrade. Svoj jubilej sta obhajala poleti v domovini. Gospa že več let pomaga kot tajnica Slovenskega župnijskega centra v Oberhausnu, njen mož Ivan pa je tudi v ožjem zboru sodelavcev.

Obema družinama izrekamo voščilo z najboljšimi željami in kliče mo nanji še naprej dobrotno roko božjega varstva.

Ko smo omenili že enega slovenskega zdravnika, naj povemo, da jih je v tem delu Porurja okrog Essna in Oberhausna še cela vrsta z najrazličnejšimi specializacijami. Ko je bil v maju za birmo tu ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič, si je dal pregledati oči pri doma zelo znanem okulistu dr. Francu Zajcu, ki ima že dve leti odprto privatno prakso v Bottropu.

MÜNCHEN

Za začetkom septembra smo spet zgrabili župnijski plug in zavorali v njive. Načrtovalci farnega dela smo se zbrali k pogovoru, kjer smo zarisali *osnovne črte za vse delovno leto*, natančne pa za prihodnja dva meseca. Sicer se je v

Tokrat je bilo v Oberhausnu res lepo število rojakov pri maši.

Farni izlet h Königsee in šolski izlet na Brauneck — oboje v bavarskih gorah.

toliko letih načrtnega dela letni program že ustalil — izoblikovala se je njegova glavna podoba, ki se leto za leto vrti kakor svetniki v pratiki — čeprav ga znova in znova preverjamo, klestimo ali dopolnjujemo, kakor se pokaže nuja ali korist. Letos smo v to župnijsko „pratiko“ vnesli romanje v Švico, ponovitev nove maše, nastop na odru gostov iz bližnjega mesta, morda tudi duhovne vaje za zakonce in romanje v Lurd. Kolo rednega dela pa se bo vrtelo kot doslej: nedeljske maše, sobotna šola, vinska trgatev, miklavževanje, adventne maše, pustovanje, križev pot v postu, materinski dan, cvetna nedelja in velika noč z obredi, šmarnice, prvo obhajilo, farni izlet in šolski izlet. Vmes pa substrukturna in nepredvideno delo: vaje pevskega zbora, tečaj narodnih vzenin, pogovori z ministranti, pogovor s starši otrok, ki hodijo na sobotni tečaj, pisma tem staršem, izposojanje knjig za odrasle, mladino in otroke, izposojanje kaset s pripovedkami za najmlajše, obiski po bolnicah in domovih, izpolnjevanje formularjev, prevajanje, posredovanje na delovnih mestih, pouk otrok v igranju inštrumentov, pogovori z rojaki ob raznih priložnostih, širjenje verskega tiska (Družine, Ognjišča, Mavrice, Naše luči, svetega pisma, novega molitvenika...) in še in še: kdo bi mogel življenje vtlesniti v rubrike in formularje! Bog nam daj k vsemu temu svoj blagoslov!

V zadnjem času so prejeli v naši župniji krst trije otroci: Marko Maček, sin Rafaela in Marije, roj. Šekoranja; Benjamin Marko Labaš, sin Dušana in Anke, roj. Gelemanovič; Klavdija Flisar, hčerka Štefana in Marije, roj. Ostroški. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

V Lindenheuvalu sta g. Fer Rojnik in njegova žena ga. Lucy slavila *srebrno poroko*. Čestitkam številnih rojakov in prijateljev se tudi mi pridružujemo. G. Feru se zahvaljujemo za zvesto sodelovanje v naši skupnosti. Od srca kličemo na mnoga leta!

Začenjamo novo delovno sezono. Upamo, da bo uspešna tudi ta. Računamo na sodelovanje vseh naših rojakov.

švedska

Vsaj do sredi avgusta se je večina vrnila s počitnic in zopet se redno dobimo pri maši zdaj v tem, zdaj v drugem kraju. Predzadnje nedeljo avgusta nas je bilo tako v Landskroni kakor tudi v Malmöju kar lepo

število. V Göteborgu je bila prvo nedeljo v septembru dokaj polna cerkev. Ker tokrat nismo imeli organista, so bili tudi pevci kar v ladji cerkve, zato nas je bilo videti še več kot običajno.

Tišina na koru nas je izdala, da smo se le preveč navadili le poslušati orgle in petje s kora, premalo pa se okorajžimo, da bi vsi zapeli. Za boljše sodelovanje bi bilo najbrž koristno, da bi bili tudi v bodoče še večkrat prepuščeni zgolj svojim glasovom.

Ko se nas nekoliko več zbere pri maši, se v cerkvi zares počutimo doma, zlasti še, če vsi lepo sodelujemo s petjem, pozornostjo in glasno molitvijo. Saj tudi pri drugih

Pokojni g. Karel Lužnic iz Münchna. Poročilo o njegovi smrti je bilo objavljeno v prejšnji številki Naše luči.

Prševi iz Malmöja pred svojo domačijo; najmlajša se je že privadila svojim sosedom in je trenutno na potepu.

obiskih ni pravega domačnostnega vzdušja, če so gostje preveč zadržani.

Kdor razume, kaj je Cerkev, potem se povsod, kamor pride, v cerkvi počuti doma. Ne samo izseljenci, vsi smo pravzaprav nekakšni brezdomci v takšnem pomenu, kakor je to zapisal apostol Peter, ko pravi, da smo tujci in popotniki. Mislim je na to, da smo nebeški državljani in le tam zares doma. Cerkev nam je predpoda tega skupnega doma. Ljudje, ki veliko potujejo, se tega le bolj zavedajo. Zanimivo je pogledati knjigo obiskovalcev v predverju göteborgske katoliške cerkve, kdo vse je v letošnjem poletju obiskal to cerkev. Turisti iz Amerike, Avstralije, Anglije, Francije, Nemčije in raznih krajev Švedske so si vzeli čas tudi za obisk cerkve,

mnogi brez dvoma tudi zato, da najdejo v njej košček doma.

Lastno stanovanje nam je po vsej verjetnosti tudi zato tako pri srcu, ker nam nudi nekaj občutka tiste zavarovanosti, ki jo bomo deležni v svojem nebeškem bivališču. Naši rojaki na Švedskem posvečajo veliko skrbi svojim domovom. Mnogi so si kupili svoje hiše in kljub temu, da je zdaj težje kupiti hišo kot pred leti, si vedno kdo na novo oskrbi lastno domačijo. Poleti so se Prševi iz Malmöja preselili v hišo, ki so jo pred kratkim kupili.

švica

Dan družine — Ne samo dan mater, tudi dan očetov smo praznovali v Švici. Če so pa v hiši še otroci, ki dan za dnem razveseljujejo starše, potem je to družina. Srečna in vesela družina. Potem smemo resnično reči, da je bil to „dan družine“. S temi besedami je 9. maja t. l. v do zadnjega sedeža polni kapeli farne cerkve Dobrega pastirja (Guthirt) v Zürichu p. Fidelis Kraner nagovoril zbrane rojake in rojakinje, matere in očete. Posebno pa še najmlajše, ki so prišli pokazati, kaj so se naučili med letom in s čim jih bodo razveselili za njihovo skrb in trud.

Leto za letom, že od 1969, se Slovenci zbiramo v zgoraj omenjeni cerkvi. Tu smo doživeli že marsikateri veseli dan. Tudi marsikatera

solza je tu, v tej kapeli, že padla z obraza, pa ne od žalosti, temveč od sreče in veselja, in tako je bilo tudi letos. Najprej so nas po nagovoru p. Fidelisa z zbranim petjem pozdravili naši otroci, ki jih že od leta 1975 po vsej Švici uči in vodi sr. Avrelija, po poklicu učiteljica.

Po maši smo se preselili v cerkveno dvorano, kjer je potem sledil pravi nastop otroških pevskih zborčkov, ki so prišli iz raznih krajev Švice. Zatem se je predstavila otroška gledališka skupina z igrico in ko je 13-letni Marko iz Fribourga kot odrasel basist zapel pesem „Rastejo v strmi gori bele planike tri“, so tudi tisti najmlajši, ki res le težko mirujejo, za trenutek utihnili. Po otroškem sporedu je, kakor vsako leto, nastopil še moški kvartet iz Oltne in pa dramska skupina, tudi iz Oltne, z veselo enodejanko. Za veseli zaključek dneva je za ples in razvedrilo poskrbel Thurland-trio. To so slovenski možje, ki so s svojimi inštrumenti igrali zastonj v pozdrav in zahvalo našim materam. Zares lepo je bilo videti to prisrčno pisano družbo očetov in mater, kako se vrtijo po plesišču; posebno še, kadar se je kak očka zavrtel s svojo malo hčerko ali mati s sinom, večkrat pa kar cela družina skupaj. Nikomur se ni mudilo, kar je pomenilo, da so ljudje zadovoljni. Sicer pa lakote in žeje ni nihče trpel, saj je bilo tudi za to poskrbljeno.

Razšli smo se, ko je bil že pozni večer. Verjetno sem — kot navadno — odhajal med zadnjimi in med potjo sem razmišljal o zopet doživetem lepem in srečnem dnevu ter o delu, s katerim tudi sam doprinesem, da je počutje še lepše. Ne vem, toda tak občutek imam, saj mi vsak toplo stisne roko, ko se srečava in pozdraviva, kot bi mi hotel reči: hvala. Otresem se teh misli in pridejo druge. Zakaj? Kako? Ja, saj bo že kmalu dve desetletji, odkar smo skupaj, odkar skupaj kujemo načrte za naša srečanja in razvedrila, in kar strah me je, ko pomislim, kako leta hitijo in da bodo tisti otroci, ki so nastopili med prvimi, kmalu tudi sami lahko postali starši. Prišel bo tudi že drugi slovenski

Pokojni g. Franc Bobek iz Singena

slovinci ob meji

KOROŠKA

Katoliška mladina iz Železne Kaple in dijaki 5.A razreda so obiskali Rim. Pri splošni avdijenci na Trgu sv. Petra jih je papež slovensko pozdravil in nagovoril. — Nekdanji izseljenski duhovnik v Torontu v Kanadi, g. dr. Jakob Kolarič, je 20. julija obhajal v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu 80-letnico življenja. — Od 19. do 27. julija je 40 slovenskih koroških skavtov taborilo v Področju nad Globasnico. — Okrog 100 mladih iz Podjune in Roža se je udeležilo nočnega romanja iz Globasnice k Sv. Hemi, kjer je bila polnočnica. Po maši so se veseli vračali na domove. — Na praznik Marije Vnebovzete je škof Kapellari blagoslovil prenovljeno božjepotno cerkev Gospe Svete. Novi župnik Pivonka z odprtimi rokami sprejema tudi slovenske romarje. — Pri iskanju planik sta se v Karavankah smrtno ponesrečila 17-letni Toni Dobernig in 18-letni Andrej Dickermann, oba iz Št. Jakoba v Rožu. — Nekdanji izseljenski duhovnik v Nici ob francoski Modri obali je na Veliki šmaren obhajal 70-letnico življenja. P. Jakob, kapucin, je sedaj župni upravitelj v Lipi nad Vrbo. — Tudi letos so na Kališah pod Košuto priredili počitniška tedna za otroke. Od 8. do 15. avgusta so bila tam dekleta, od 15. do 22. avgusta

pa fantje. Čeprav na Kališah ni moderne udobja, so bili vsi z bivanjem tam zelo zadovoljni, morda pa prav zaradi tega! Obe skupini sta se povzpeli tudi na Obir. — V Tinjah se je zbralo okrog 75 duhovnikov iz Koroške, Goriške, Tržaške in iz zahodne Evrope na teološkem tečaju. Predavali so metropolit dr. Šuštar, mons. dr. Janez Vodopivec in dr. Karl Woschitz. — 41 slovenskih koroških duhovnikov in bogoslovcev je na škofovo povabilo obiskalo Linz. V semenišču so s škofom Maksimilianom Aichernom, ki je po rodu Korošec, preživeli lep večer. Ogleдали so si stolnico, škofijsko palačo in Škofijski dom, kjer so nastanjeni cerkveni uradi linške škofije. Obiskali so tudi Lorch-Lauriacum, kjer je pretrpel mučeništvo sv. Florijan in deloval sv. Severin. — Nad 1500 poslušalcev se je udeležilo koncerta, ki ga je priredil v Dobrli vasi ansambel Lojzeta Slaika in zbor fantov iz Praprotna.

GORIŠKA

V Logu pod Mangartom je tudi letos taborilo 130 goriških skavtov in skavtinj. — Kapitelj v Čedadu ima sedaj dva kanonika, ki govorita slovensko. V juliju je prišel iz Buje dr. Angel Kračina. V Nabrežini so 22. avgusta zelo slovesno praznovali farnega zavetnika sv. Roka. — Člani pevskega zbora Rupa-Peč so bili od 26. do 28. avgusta na obisku na Dunaju. Stanovali so v akademskem domu Korotan. — Slovenska skupnost v Proseku na Krasu je priredila 24. in 25. julija Naš praznik s kulturnim, zabavnim in programskim sporedom.

no zapustil g. Franc Bobek. Rojen je bil v Presladolu pri Brestanici. V vojski je kot mlad fant izgubil desnogo, toda bil je stalno vesel in nasmejan, rad je pomagal vsakomur. Rad je obiskoval slovenske maše, kamor je popeljal še prijatelje in znance.

Ta nenadna smrt je strašno prizadela vse Slovence v okolici Singena, posebno hud udarec pa je za ženo Štefko in hčerki Mihaelo in Marijo.

Naj mu Bog poplača za vso dobroto ter naj počiva v miru!

TRŽAŠKA

15. julija je umrl prof. Ivan Theuerschuh. Rodil se je v Ljubljani leta 1904. Kot profesor je deloval na Štaterskem in bil leta 1938 izvoljen na listi SLS za narodnega poslanca. Leta 1941 je bil izseljen v Srbijo, prišel v Ljubljano in se 1945 umaknil v Italijo. Po taboriščnih letih je prišel v Trst, kjer je bil profesor na slovenskih šolah. Bil je eden od glavnih organizatorjev slovenskega skavtstva na Tržaškem. Pokopali so ga na repentaborskem pokopališču. — Kolonije, ki jo je priredilo Slovensko karitativno društvo v Dragi v juliju, se je udeležilo 60 deklic in 10 dečkov. Druge kolonije se je pa udeležilo 39 dečkov in 11 deklic. — Slovenska skavtska organizacija na Tržaškem je v poletju priredila kar šest taborjenj, ki so se vsa z uspehom zaključila.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Okrog 400 rojakov se je zbralo 25. julija v Adelaidi k blagoslovlitvi temeljnega kamna za cerkev Sv. družine. Blagoslovil ga je tamkajšnji pomožni škof. Po končanem obredu je bila v Slovenskem domu kulturna prireditev in zauska. — Ansambel Glasniki je obiskal rojake v Wodongi in jim tudi prepeval pri maši. — Sejem, ki ga prireja društvo sv. Eme, je bil 1. avgusta in je lepo uspel. — Ob farnem prazniku so darovali melbournski Slovenci za cerkveno središče 2821 dolarjev. — V Rooty Hill je 16. julija umrla slovenska redovnica Alojzija Hrastnik. Dočakala je 87 let. Pripadala je družbi frančiškank Marijinih misijonark. 30 let je delovala v Šanghaju. V Avstralijo je prišla leta 1956. — V Zimbabve (nekdanja Rodezija) je bil med drugimi ugrabljen po gverilcih tudi tanzanski Slovenec Toni Bajzjel.

ARGENTINA

Revija Duhovno življenje, ki jo sedaj

rod, rojen na tujih tleh. Med tem razmišljanjem se pripeljem do svojega zdajšnjega doma, ustavim avto in nehote sam sebi rečem: Res je, hitro čas beži. Res je pa tudi, da smo v teh letih veliko naredili za obstoj in ohranitev meterinega jezika in naše slovenske kulture.

Hvala vam, dragi rojaki, da ste mi dovolili, da sem tudi jaz smel dati svoj delež k našemu prijetnemu počutju. Hvala in na svidenje na prihodnjem srečanju, če nam bo dano!

V Singenu nas je 29. julija za ved-

urejuje g. Jože Škerbec, je stopila v 50. leto izhajanja. V finančno pomoč so 4. julija organizirali tombolo, ki je privabila veliko rojakov v Slovensko hišo v Buenos Airesu. — Za 100-letnico rojstva nekdanjega ravnatelja klasične gimnazije v Ljubljani in organizatorja šolstva v begunskih letih ter v Argentini, g. Marka Bajuka, je mendoški slovenski pevski zbor izdal kaseto slovenskih pesmi. Pokojni g. ravnatelj je tudi sam skomponiral dosti pesmi, ki so ponarodele. — V 90. letu starosti je umrl 24. julija v Buenos Airesu nekdanji vrhniški župnik in dekan g. Ciril Milavec, doma iz Planine pri Rakeku. Tudi v Argentini je bil zelo cenjen. Zadnja leta je preživel v domu sv. Vincencija v Lanusu v Slovenski vasi. — V Castelarju so 17. in 18. julija proslavili 30-letnico tamkajšnje Pristave. Društvo Slovencev je že leta 1951 kupilo prostor, kjer naj bi se rojaki iz Velikega Buenos Airesa zbirali za oddih in zabavo. — Slovenci iz San Justa so obiskali rojake v Miramaru. Pridrili so jim koncert ter pokazali zvočni film o življenju v Sloveniji in Argentini, za kar so jim miramarski Slovenci hvaležni. — V Lanusu so 1. avgusta praznovali 30-letnico obstoja Slovenske vasi, ki je nastala po zamisli pok. izseljenskega duhovnika Hladnika. V Hladnikovem domu je bila tudi kulturna prireditvev pod geslom: Slovenska vas — včeraj, danes in jutri. — V Slovenskem domu v Carapachayu so pripravili 8. avgusta 19. mladinski dan z živahnimi kulturnimi in zabavnimi programi. — Ob Prazniku snega, ki ga prirejajo v Bariločah in nastopajo narodnostne skupine, je letos posebno pozornost vzbudila sanjuška slovenska folklorna skupina. Poleg Slovencev so sodelovali Hrvati, Nemci, Italijani, Španci in Danci. — S spominsko prireditvijo so se v Ramos Mejija spomnili pred 15 leti umrlega župnika in dobrotnika g. Janeza Kalana.

ZDA

V petek, 2. julija, je bil v clevelandski stolnici posvečen za pomožnega škofa sin slovenskih staršev dr. Edvard Pevec. Posvečenju sta prisostvovala dva kardinala, okrog 40 nadškofov in škofov ter 300 duhovnikov. Med škofi sta bila tudi mariborski škof dr. Kramber-

(nadaljevanje s 13. strani)

dovino taborov, deklaracijskega gibanja leta 1917 in 1918, delavskih demonstracij in junaških protestov molka med okupacijo. Navkljub našim odličnim izročilom nismo več sposobni organizirati nobenega ljudskega slavlja brez pijančevanja, klobas in čevapčičev.

— — —
Pravijo, da vsaka revolucija ali vsaj večina izmed njih pozna v svojih letpisih dve žalogr. Prva se zgodi takoj po zmagi revolucije, ko začno revolucionalnarji drug drugega pobijati, odstavljati ali penzionirati. Druga žalogr pa se začne s postavljanjem spomenikov, spominskih plošč in podobnega, tistim v spomin, ki so padli ali umrli, pa tudi „junakom“, ki so jih kot ubite revolucionarje po smrti rehabilitirali tisti, ki so jih dali ubiti. Ali pa njihovi nasledniki, kar je kajpada isto ...

Ob vsem tem pa velja pomisliti tudi na to, da stare spomenike ljudje nove dobe in novih spoznanj kaj radi rušijo. Ubogi Stalin. Šele po njegovi smrti so si upali veliki hlapci, srednji hlapci in mali hlapci — partijski tinktinkarji — povedati, kaj mislijo o svojem nekdanjem sodrugu in gospodarju ... „Nismo pozabili, kdo so bili pravi morivci!“ (Biermann).

— — —
Iz smrti uporniških mladeničev ponavadi zrasede nove države. Naš blagi Nikolaj Pirnat, duhovitež in cinik, je ob pogledu na etatične sindrome (= znaki nezdravega, razraščanja države) v Beli krajini že spomladi leta 1945 v intimnih partizanskih družbicah pesnikov, pisateljev, igralcev in slikarjev, glasbenikov tiho in šepetajoče pel: „Iz krvi rudeče mladih partizanov zraste nova čaršija!“ Naši gospodarstveniki so uresničili Pirnatovo slutnjo, zakaj korupcija, zvita prekupčevanja, ekološka nasilja (= nasilja nad naravo, okoljem) in temu podobno so seveda dokaz, da deluje v naši družbi tudi slovenska in jugoslovska čaršija! ...

In vendarle se že precej ljudi zaveda, da je država neskončno manj kot človek. Saj je človek neskončno več kot država. Spomnimo se le pogovora med Antigono in Kreonom (junakinja iz grškega bajeslovja Antigona je kljub prepovedi kralja Kreona pokopala truplo brata Polinejka; za kazen jo je dal Kreon živo zazidati v grob — op. NL) in premislimo, kdaj je to bilo ... In ker je človek več kot država in država manj kot človek, mora resnična ljudska in svobodoljubna politika opredeljevati, braniti in spoštovati le človekove osebne usode, nikakor pa ne fetišiziranih (= v malike spremenjeni) skupinskih interesov. Ti so namreč težko opredeljivi in so v svoji neposrednosti imenitna podlaga za diktature. Kajti diktatura, napredna ali nazadnjaška, nas opozarja, da se ponavadi polaščajo tako imenovani skupinski interesov roke enega samega človeka in njegove pretorijske garde (= vojaška opora diktatorske oblasti) ... Če se politika v glavah svojih protagonistov (= vodilnih oseb) spremeni v zaščitno idejo tako imenovanih skupinskih interesov, ki so naperjeni proti osebni svobodi človeka, se znajde v slepi ulici. Na koncu te slepe ulice je fašizem. Žal tudi stalinistična interpretacija leninizma.

— — —
Še pomnim hud mraz zimskih mesecev 1941/1942 in ilegalčne naloge, ki sem jih opravljal na ljubljanskih ulicah ... Pomnim mraz, a tudi vero v prihodnost. Še je v meni podoba avgustovske noči leta 1942 v Gonarsu, ko sem iz globine rova zagledal italške zvezde na nebu ... In ko se spominjam vsega tega in drugega iz vojnih let, se sprašujem, kaj bi storil, če bi se v tistih trenutkih pojavil pred menoj Skušnjavec, me postavil na goro ... in mi pokazal Slovenijo leta 1981: umazane reke, pozidana polja, uničene gozdove, deficitne gigante industrijske, deželo, v kateri umira stara domača govornica in izginjajo stare hiše, ljudje, pokazal bi mi funkcionarje, ki upravljajo denar po afriških, azijskih in arabskih deželah, pa deficitni Körting, v katerega še zdaj vlagamo. In ko bi mi Skušnjavec vse to pokazal in razodel in vprašal: „Ali boš res preliel svojo kri za vse to, kar si videl? Ali si pripravljen dati tudi svoje življenje za puščavo, ki sem ti jo

pokazal?“ . . . Takrat, v vojnih letih, in danes bi rekel Skušnjavcu: „Socializem da, gospodarstvo ne.“ Mislim, da bi tako rekli vsi, ki so umrli za svobodo, se zanjo bojevali in pospeševali njen prihod med nas v našo deželo.

In na mestu, ki pelje ceste čez leno, brezvodno Gradaščico, tej je poskušal nekoč, ko je Ljubljana bila še slovensko mesto, ustvariti poetična nabrežja Plečnik, se misel nenadoma sooči z grozljivim dejstvom . . . Ali se že zavedamo, da so se vse dosedanje čiste razredne delavske in socialistične revolucije razen ene same (Pariške komune 1871) porodile v boju proti sovjetskemu sistemu, ne pa proti kapitalizmu? . . .

Trdno sem prepričan, da se Karl Marx ne bi čudil, ko bi videl, kako se delavci bojujejo proti tistemu, kar so v njegovem imenu in v delavskem imenu razglasili za socializem. Zgodovina se ne uresničuje v programskih načelih, marveč v človekovih dejanjih. Ta pa so po pravilu proti „vsem“ programom in zato so zanikanje politoloških (= družbeno znanstvenih) upanj in vere v „lepšo prihodnost“. Ko se nova oblast naseli v palače stare oblasti, se kajpak zgodovina ponovi . . .

Bojan Štih

NAŠI RAZGLEDI, Ljubljana, 11. jun. 82/328-331.

presvetljenost krščanskega bivanja

(nadaljevanje s str. 8)

nega življenja, potem življenje ni nič drugega kakor grob, ob katerem lahko le jočemo. In vse naše veselje do življenja, vse sanje in vsi svetli trenutki se razkadijo v dim.“

TRIJE UGOVORI

Omenimo tri pomisleke, ki skušajo prikazati krščansko bivanje kot nekaj manjvrednega.

1. Zelo razširjeno je mišljenje, da mora kristjan s svojo vero napravljati NASILJE RAZUMU in slepo tvegati skok v nekakšno skrivnostno brezno. Ali moramo res slepo verovati?

Ruski duhovnik Dudko je na ta pomislek takole odgovoril: „Verovati ni lahko. Ne kakor da bi bilo v splošnem težko verovati. Težko marveč postane, ker smo zapleteni v grehe. Če smo se greha osvobodili, je vera lahka. Kdor ne veruje, je ubog. Delati je treba pri sebi . . . O Kristusovem vstajenju poroča najverodostojnejši vir, evangelij. Gotovo ni naključje, da vsi modri in dobri ljudje cenijo to knjigo. Iz svoje dušnopastirske prakse vem, kakšen blagoslov prinaša ta knjiga v srca ljudi. V evangeliju se nahajajo božje

besede. Kaj neki je lahko resničnejšega in večjega?“

Pravilno pojmovana vera ne more biti v prav ničemer zoper razum. Pač pa ga silno presega in mu odpira povsem nova obzorja.

Francoski pesnik, spreobrnjenec Paul Claudel pravi v pismu znancu: „Kako da še nikoli niste pomislili na presenetljivo dejstvo, da imajo le kristjani v posesti veselje in da jih vera nikdar ne razočara, marveč nasprotno, da prebuja v njih vedno novo predanost in odprtost, pa tudi vedno novo strmenje?“ Seveda pa je tudi Claudel vedel za resničnost Pascalove besede: „Dovolj je luči za tiste, ki res želé videti, in dovolj teme za tiste, ki tega nočejo.“

2. Nekateri se bojé, da bo s spretjetjem vere KONEC NJIHOVEGA ISKANJA. Že omenjeni Claudel je pisal prijatelju: „Ljubi prijatelj, na dan, ko boste sprejeli vase Boga, boste dobili v hišo gosta, ki vam ne bo pustil nobenega miru več. ‚Nisem prišel, da prinesem mir, ampak meč.‘ To bo veliki kvas, ki raznese vse posode. To bo boj, boj zoper strasti, boj zoper duhovno temo, a ne boj, v katerem bi bil človek premagan, temveč boj, iz katerega pride človek kot zmagovavec . . . Navzlic temu pa se ne ustrašite: Bog pozna mero, ki Vam jo lahko naloži, in veselje daleč presega žrtev.“

3. Zelo pogosto je čuti očitek, da

ger in torontski pomožni škof dr. Lojze Ambrožič. Pridigal je apostolski delegat za ZDA nadškof Laghi. — V nedeljo potem je novi škof maševal v svoji rojstni fari pri sv. Vidu v Clevelandu. Tam je bil nekaj let tudi župnik. Nad 60 narodnih noš je spremljalo škofa. Navzoč je bil tudi 86-letni senator Laushe. — V torek, 6. julija, pa je Cleveland sprejel mariborskega škofa. Zvečer je bila v cerkvi sv. Vida slovenska maša. Udeležilo se je 80 narodnih noš. Po maši je bila v avditoriju proslava v čast škofu. — V Clevelandu je 24. junija umrl nekdanji župan občine Predoslje pri Kranju, g. Ovsenik. Doma je veliko deloval v katoliških organizacijah. Kot zavednega Slovenca ga je Gestapo poslala v konfinacijo. Ob koncu vojne je prišel v avstrijska taborišča in nato v Cleveland. — Vse poletje je bila odprta Slovenska pristava, ki so jo uredili z namenom, da bi na tujem imeli rojaki možnost se po domače zabavati. Veliko je bilo raznih piknikov na tej clevelandski pristavi, med njimi znamenite misijske akcije, šolski in športni piknik. — Na tej Pristavi so priredili 3. in 4. julija tudi festival slovenske folklorne s 300 nastopajočimi. — Župnija sv. Vida v Clevelandu je sredi julija priredila tridnevni festival. — V državi Nevada je umrl junija v 73. letu starosti duhovnik g. Avguštin Žavbi.

KANADA

Združenje slov. demokratskih društev je organiziralo na slovenskem letovišču pri Boltonu (Ontario) 23. Slovenski dan, ki je pritegnil ljudi iz bližnjih in daljnih krajev. Tudi iz sosednih ZDA in Slovenije so bili zraven. Prireditev je bila 25. julija. — V nedeljo, 25. julija, je v Torontu umrla ga. Helena Ambrožič, mati pomožnega škofa v Torontu. Pogreba so se udeležili kardinal Carter in 10 škofov. Pokopal jo je sin-škof.

**kupujte
berite
širite
našo luč**

je krščansko življenje NEKAJ MANJVREDNEGA v primerjavi z življenjem nevernih ljudi, zaradi tega, ker veren človek računa (tudi) z onstransko srečo, onstranskim plačilom, kar je nekakšno koristolovstvo, medtem ko neverni človek opravlja dobra dela zaradi njih samih, torej res nesebično.

Zgoraj navedeni Dudko je na to odgovoril: „Zemeljsko plačilo res pospešuje sebičnost, pohlepnost, samoljubje, svetohlinstvo. Pri nebeškem plačilu, ki ni oprijemljivo, teh zlih spremnih pojavov ni. Ali lahko koga napravi sebičnega npr. misel, da lakomnost v nebesih ne more biti poplačana? Nebeško plačilo je čisto drugačno kakor zemeljsko. Plačilo v nebesih je v izpopolnitvi človekovih dobrih lastnosti. Storititi nekaj v upanju na nebeško plačilo pomeni delovati nesebično in samega sebe zatajevati. Bog ne pusti, da bi z njim trgovali. Nebeško kraljestvo pomeni, da dobrota ni slepilo, da dobrota ne mine in da ne bo nikoli pozabljena, tudi če ljudje tega ne registrirajo.“

Vsi trije ugovori zoper vrednote, iz katerih zajema krščansko bivanje svojo luč, se izkazujejo za velik nesporazum: krščansko bivanje se ne zakoreninja v nesmislu in bajkah, marveč v skrivnosti Boga, ki ni temina praznine, marveč temina presegajoče, presilne Luči.

novе knjige

NOV SLOVENSKI MOLITVENIK

Konec julija je izšel v Ljubljani leta dolgo pričakovani molitvenik. Po koncu vojne je to prvi slovenski molitvenik, namenjen vsem krogom vernikov. Nadel si je ime: KRISTJAN MOLI.

Po zadnjem cerkvenem zboru je prišla v Cerkvi do veljave liturgična molitev, to je bogočastna molitev uradne Cerkve, pri Slovencih posebej s knjigama MOLITVENO BOGOSLUŽJE in HVALNICE IN VEČERNICE. Vendar je slej ko prej ostala potreba po molitveniku za vsak dan. No, ta molitvenik je zdaj tu. Vsak slovenski katoličan v zdomstvu in izseljenstvu si ga bo gotovo priskrbel, saj bi sicer zatajil ali svoje slovenstvo ali svoje katolištvo.

Molitvenik je razdeljen na štiri dele: molitve, zakramenti, bogoslužno leto, litanije. S tem je zaobjel celoto kristjanovega življenja, kot to zadnja leta počnó vsi molitveniki po svetu. V teh štirih delih je cela vrsta spodbud, novosti, kaŕipotov v polnost krščanstva.

Kaj vse nudi prvi del! Jutranjo in ve-

čno molitev, molitev pred jedjo in po njej, roŕni venec, molitev za ljubezen, za domovino, v boleznih, v starosti, za ŕoferje, za pred delom in za po njem, za srečno smrt . . .

Drugi del vsebuje molitve ob zakramentih: praznovanje godu, molitev starŕev ob novorojenčku, molitev botra za birmanca in birmanca za botra, zahvalo po obhajilu, spraŕevanje vesti, obred maziljenja bolnikov, molitev za duhovne poklice, molitev moŕa za ŕeno in ŕene za moŕa, molitev nosečnice, molitev starŕev za otroke, molitev za rajne . . .

Tretji del obsega bogoslužno leto: adventni čas (opravilo boŕje besede), boŕični čas (boŕični blagoslov dóma in družine na sveti večer, molitev ob starem in novem letu), postni čas (kriŕev pot, veliki teden, blagoslov velikonočnih jedil), velikonočni čas (Vnebohod, binkoŕti), čas med letom (Telovo, praznik Jezusovega Srca, misijonska nedelja, ŕegnanjska nedelja, zahvalna nedelja, nedelja Kristusa Kralja, Brezmadeŕna, Sveti Joŕef, Vsi sveti).

Četrty del vsebuje litanije.

Slovenski metropolit ŕuŕtar pravi v uvodu v molitvenik med drugim: „V imenu slovenskih ŕkofov in duŕnih pastirjev izročam molitvenik slovenskim vernikom in družinam. Bog daj, da bi pripomogel k temu, da bi za čim več Slovencev veljalo: vsak kristjan moli in kdor moli, je kristjan in bo postajal vedno boljŕi kristjan. — Duŕne pastirje

dragi bralci!

Mirko Mahnič piŕe v knjigi SPET UPANJE tole:

Dolgo sva molčala. Potem sem mu pripovedoval sanje.

Zagledal sem jo, ko je hitela od svigli na sredo travnika. Mlada. ŕe preden me je rodila. V belo oblečena. Mehko razpuŕšeni lasje.

Stoji. Razpenja roke, kot bi hotela objeti čudeŕno jutro. Me zagleda. Pokliče — o njen glas! Na glas: neŕno skladje piŕčali in lutnje, tihi poki mehurčkov, ki prŕe iz srca . . .

Mama, tvoja duŕa, ki si z njo govorila. Muzika, ki sem jo dete pobiral s tvojih ustnic, pil iz tvojega srca. Tvoja beseda. Materina beseda. Sveta slovenska beseda. Tista prava beseda. Materina beseda. Beseda vera, beseda upanje, beseda ljubezen. Najviŕŕja, najsveteŕja človeŕska beseda. Boŕanska beseda. Beseda boŕja . . .

„Spet upanje bo v srcu ozelenelo.“

Ja, materina beseda je za nas slovenska beseda in je boŕja beseda, to je, beseda Kristusova, beseda evangelija — ni ne nemŕka, francoska, italijanska, angleŕska beseda, ne beseda brezboŕstva.

Lep pozdrav!

Uredniki

in zlasti matere in očete prosim, da poskrbijo za to, da bi molitvenik prišel v roke čim več ljudem."

VERIGE LAŽNE SVOBODE

V čilskem kraju Perquenco župnikuje 71-letni slovenski lazarist misijonar g. Andrej Prebil. Omenjeni je napisal svoj življenjski roman in ga izdal v knjigi z gornjim naslovom, ki je izšla lani v samozaložbi v Buenos Airesu, v Argentini. Dobiti jo je možno v celovški Mohorjevi knjigarni (Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt).

Ker popisuje pisatelj v knjigi svoje življenjske dogodivščine iz Srbije (tudi že pod komunizmom), Kitajske (od koder so ga komunisti izgnali) in Rima, Čila ter Kanade, spada delo v zvrst „avtobiografije, reportaže in avanturistične“, ki privlači bravce „zdaj kot zgodovinski dokument, zdaj kot napeta zgodba, ki je v koncu pravcata sodobna detektivska — avanturistična groteska, smešna, če ne bi potekla iz tako tragične stiske uklenjene dobe“ (dr. Tine Debeljak).

Knjiga ima tri dele: Skozi labirint v tuji svet, Rdeči zublji so zaplameneli, Proti novim obzorjem.

Prvi del: Pisatelj opisuje „svobodo“ v Jugoslaviji po koncu vojne. Država je cerkvene ljudi preganjala in celo fizično uničevala. Pisanje je tako dokumentarno, da ne pušča dvoma o resničnosti podatkov. Napeto je popisan beg iz Srbije v Slovenijo, tvegana pot prek meje, nevarnost pred vrnitvijo domov, zasledovanje oznovcev v Avstriji, rešitev.

Drugi del: Priprava ubežnika na pot v kitajski misijon, obisk Svete dežele, prihod med slovenske misijonarje in misijonarke na Kitajskem, zahtevni študij kitajščine, začetek dušnopastirskega dela, silno barvite kitajske razmere, komunistično preganjanje misijonarja — to je vsebina 2. dela.

Tretji del: Opiše v napetem zapovrstju zadnje poglavje slovenskih misijonarjev na Kitajskem, preganjanja, zapore, junaštva, spreobrnjenja komunističnih stražarjev. Končno pride pisatelj le v resnično svobodo, ven iz komunistične Kitajske, potem v Rim, pa v svobodno dušno pastirstvo obeh Amerik.

„SAMO TO JE RESNIČNA DRAGA“

Glede na to, da se je Vaš časopis (= DELO) v pičem mesecu v svoji četrtkovi prilogi kar trikrat nenaklonjeno dotaknil Društva slovenskih izobražencev v Trstu kot organizatorja DRAGE, smemo upati, da bo v istih KNJIŽEVNIH LISTIH sprejel tudi naš glas v kratek odgovor. Odgovor velja Josipu Vidmarju, Petru Božiču in Frančku Bohancu.

Glede še dokaj dostojanstvenega posega Josipa Vidmarja v zadevi objavljenih Kocbekove korespondence v Biltenu DRAGE *82 pripominjamo samo tole: če ob vprašanju življenja in smrti — in samo za ta bivanjski ključ gre in ne za politikum — stojita na eni strani razvodja takšna univerzalna duhova, kakor sta Ivan Cankar in Edvard Kocbek, na drugi strani razvodja pa Josip Vidmar, ne more biti dvoma, komu se bo pridružila kultura z nekim etičnim, kaj šele krščanskim koeficientom.

Zapis Petra Božiča kaže takšno površno informiranost glede tega, kar DRAGA je in kar hoče biti, da se nam zdi odveč odgovarjati nekompetentnemu sobesedniku.

Kar se tiče najdaljšega in najagresivnejšega posega, katerega avtor je dosedanji obiskovalec DRAGE Franček Bohanec, samo tole: njegova sveta ideološka jeza nad organizatorji DRAGE postane vprašljiva ob dokumentiranem dejstvu, da se je pred časom isti Franček Bohanec ponudil istim organizatorjem, da bi sam nastopil s predavanjem v Dragi 82.

Rdeča nit, ki se vleče skozi vse tri posege, je očitek idejne enostranosti, zaprtosti do matične domovine in neodgovornega politikantstva.

1. Koliko velja očitek idejne enostranosti, je razvidno iz dejstva, da so doslej nastopili v DRAGI ljudje najširšega idejnega spektruma, od katoličanov do svobodnomislecev, od socialistov do komunistov, celo članov CK slovenske in tržaške partije.

2. Uradnega stika z matično kulturo nikakor ni prekinilo Društvo slovenskih izobražencev, ki ostaja brezkompromisen zagovornik enotnega slovenskega kulturnega prostora, ampak s samoiniciativno kretnjo oblast SR Slovenije, ko je nepričakovano na predvečer blokiranja že napovedani nastop Josipa Vid-

marja, Boga Grafenauerja in Franca Južničarja.

3. Glede zadnjega, najnevarnejšega očitka bo Društvo slovenskih izobražencev prav tako navedlo preprosto dejstvo, kolikor dejstva še kaj veljajo proti neargumentom: predavateljska tribuna DRAGE — samo zanjo odgovarjajo organizatorji — je bila posebno vsa zadnja leta tako odgovorna, da ni dosegla niti disidentskih ostrin, ki so se zadnje čase pojavile v slovenski matični kulturni publicistiki. Naj si potemtakem DRAGA ne privoščiti niti sproščenosti, ki je mogoča najbolj osveščeni matični kulturi?

Iz vsega povedanega se vsiljuje žalosten sklep, da DRAGA ne izziva ne s svojo spodobno intelektualno tematiko ne s svojimi bolj ali manj renomiranimi predavatelji, ampak preprosto s tem, da je, kakršna je.

In vendar je njena ambicija, kolikor krvaveče zamejstvo sploh more imeti katero, kristalna: držati na teh tleh prižgan ogenjček slovenske in krščansko-humanistične zavesti, ob odgovornem upoštevanju političnega statusa in tudi političnega trenutka v matični domovini.

Samo to je resnična DRAGA.

Drugačna DRAGA bi bila lahko Štatenberg ali Obirsko, a ne bi bila DRAGA.

SERGIJ PAHOR za Društvo slovenskih izobražencev TRST

DELO, Ljubljana, 26. avg. 82/8.

naša luč

eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

mora v vsako
slovensko hišo

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

no, še pest drobtin!

JUGOSLAVIJA JE ZADOLŽENA

Po zadnjih podatkih znaša zadolžitev Jugoslavije več kot 18 milijard dolarjev, od tega skoraj 17 milijard v deželah z močnim denarjem. Letos mora Jugoslavija porabiti samo za obresti od dolgov okrog 2,3 milijarde dolarjev, približno enako vsoto pa za povrnitev zapadlih obveznosti. Samo obresti znašajo več kot celoten dohodek iz turizma 1981. Zato so gospodarski in finančno-politični krogi nove vlade živčni. Gotovo bo morala Jugoslavija letos najeti spet nova posojila.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 5. jun. 82/6.

ZDRAVIL PRIMANJKUJE

V Jugoslaviji je že dve leti glede preskrbe z zdravili položaj napet, zdaj se je pa znova zaostрил. Bolnice v Beogradu so operacij delno nesposobne. Manjka celó tako preprostih stvari, kot so obveze. Po Tanjugovem poročilu manjka 320 zdravil, od katerih jih je 180 posebno važnih. Razlog je pomanjkanje deviz.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 3./4. jul. 82/10.

PODRAŽITEV BENCINA

V Jugoslaviji sta se 17. julija podražila bencin in kurilno olje, letos že drugič. Superbencin je za 23%, navadni bencin za 25,4% dražji. Cene za diesel so poskočile za 19,4%, za lahko olje pa za 10,6%.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 19. jul. 82/15.

NEVESELE POLETNE IZKUŠNJE

Potihem smo upali, tako kot je značilno samo za nas, da bo letošnja devizna „žetev“ na Jadranu plodnejša kot lanska, ko se ravno nismo izkazali.

Ne bi hoteli prehitovati zadev, vendar začetek po vseh dosedanjih kazalcih ni obetajoč. Vzrokov za pesimistična predvidevanja je veliko. Vseeno pa omenimo samo enega, ki zasluži, da o njem povemo kaj več.

Gre namreč za znameniti konec tedna od 16. do 19. julija. Takrat sta nam INA in „Jugopetrol“ uprizorila pravo nacionalno sramoto. Kot vemo, je takrat nastal pravi kaos na poti od Ljubljane proti Zagrebu in Beogradu pa vse do Niša in Dimitrovrada. Skoraj 100.000 avtomobilov in v njih vsaj 300.000 ljudi je nemočno stalo, ujetih v vrsto za bencin. Tisti, ki so imeli bencin, niso mogli mimo, ker so pred črpalkami avtomobili stali v petih vrstah oziroma tako na gosto, da so zaprli vso cesto. Resda je o stvari tisk pisal, vseeno pa se zdi, da ta neprijetni dogodek ni bil docela razsvetljen. Splošni vtis je, da bi vse skupaj najraje čimprej pozabili in da premalo vztrajamo pri iskanju tistih, ki so neposredno odgovorni za nastale napake pri oskrbi z motornim bencinom na naši najprometnejši cesti na višku turistične sezone. Več kot jasno pa je, da gre za subjektivne slabosti, to je za človeško napako in našo pregovorno neorganiziranost.

Na začetku letošnje turistične sezone smo se jezili na nekatera zahodna sredstva obveščanja, ki so pisala, da bodo turisti imeli pri nas težave z motornim bencinom, kavo, tujim tiskom, da so kolone na carinskih prehodih zelo dolge itd. Tega nismo ovrgli, saj res ni dovolj kave, tujega tiska, bencina, da ne naštevamo naprej. Je torej kakšno presenečenje, če se nas tuji turisti ogibajo in hodijo v Španijo, Italijo in Grčijo, kjer ne bodo imeli takšnih težav?

KOMUNIST, Ljubljana, 6. avg. 82/16.

KAZNI NA KOSOVU

V avtonomni provinci Kosovo je sodišče od začetka nemirov v lanskem letu obsodilo 1117 Albancev — ponajveč študentov, dijakov in učiteljev. Spričo 1,6 milijona celotnega prebivalstva je to veliko, toliko, kot bi bilo v ZR Nemčiji zaradi izdaje države postavljenih pred sodišče 50.000 ljudi.

DIE WELT, Hamburg, 9. avg. 82/6.

RASKOVNIK JE BAJESLOVNA RASTLINA, KI ODPRE VSAKA VRATA

V Srbiji se je okrog beogradske leposlovne revije Raskovnik zbrala skupina razumnikov in pisateljev, ki je očitno ubrala „narodno“, ljudsko, na vsak način jasno nemarksistično smer.

Raskovnik se s politiko naravnost ne ukvarja — in vendar je revija politična. Eden njenih pisateljev Momčilo Tesić piše (poletje 1981) pod naslovom: LETO 1941. SPOMINI: „Naš narod ni imel nikdar rad vojaških škornjev, ostrog in pregraj. Tirane je vselej spregledal, imel je smelost, da se jim je postavljal po robu. Sovražil je tudi demagoge. Njegova zdrava pamet je znala dati vselej vsaki politiki in slehernemu politiku pravo ime.

Če je v Raskovniku govor o partizanskem boju, niso omenjeni ne Tito ne drugi visoki partijski voditelji 2. svetovne vojne, KP se v poročilih, pripovedih in pesmih o tej vojni sploh ne spomnijo. Narodnoosvobodilni boj je prikazan bolj kot legendarni ljudski in kmečki upor, čisto po starem stoletnem izročilu obrambe proti Turkom in drugim vsiljencem, ne pa kot proletarska revolucija. Predvsem manjka v teh prispevkih Raskovnika o vojni in osvoboditvi slehernega marksističnoleninističnega vedrega gledanja. Zgodovino gledajo ti srbski pisatelji ne kot pohod v smeri napredka, marveč kot žaloigro, tudi kot pot v smrt.

Ta narodna revija je tudi neko politično znamenje — in mogoče namig za prihodnost.

DIE WELT, Hamburg, 24. avg. 82/3.

STRAH PRED SVOBODNIMI LJUDMI

Iz skrbi in potrebe po analizi naših vprašanj je zrastle Draga (= Vsakoletno študijsko srečanje v začetku septembra na Opčinah pri Trstu). Njen pobudnik pokojni prof. Peterlin jo je zamislil kot svobodno tribuno zamejskih Slovencev, kjer naj se rešujejo vprašanja, ki žulijo nas zamejce. Seveda se pa pri tem ni mogoče izogniti tudi zadevam Slovenije in Jugoslavije, saj nas kot Slovence zadevajo tudi te.

Zakaj se Ljubljana boji Drage? Prav to, da se v Dragi rešujejo tudi vprašanja, ki se tičejo stvarnosti v Sloveniji

(marksizem, verska svoboda, samoupravljanje, narodna zavest, gospodarstvo idr.), je krivo, da se tamkajšnji režim ne more spriznati s predavanji v Dragi. V preteklosti je skušal Drago udušiti z nenadno odpovedjo že napovedanih predavateljev, potem z odvzemom potnih listov predavateljev, lani in letos pa z napadi v ljubljanskem Delu.

Kaj žuli partijsko vodstvo v Ljubljani?

Mislím, da je odgovor dal italijanski pisatelj socialist Silone v romanu „Vino e pane“ („Vino in kruh“). Šlo je za neke napise proti fašizmu, z ogljem pomazane po zidovih: „Viva la libertà! Viva la pace! Viva l'Internazionale!“ („Živijo svoboda! Živijo mir! Živijo Internacionala!“). Naslednje jutro je bilo mestece prepolno policije in fašistične milice. Naivna Bianchina se je čudila, zakaj toliko hrupa za nekaj napisov po zidovih. Don Paolo, glavna oseba romana, ji je razložil: „Diktatura se opira na enoglasnost. Dovolj je, da eden reče ‚ne‘ in vse začaranosti je konec.“ Dekle je vprašalo dalje: „Ali tudi, če

gre za miroljubnega človeka, ki misli po svoje, toda poleg tega ne stori nič hudega?“ — „Gotovo,“ ji odvrne don Paolo. „Dovolj je, da en sam človek reče ‚ne‘ in ves tisti granitni red je v nevarnosti.“

Tu govori Silone o fašizmu, a vse diktature so si enake. O tem se lahko prepričamo vsak dan po celem svetu: v Čilu, v Nikaragui, na Kitajskem, v Sovjetski zvezi, na Poljskem, v Jugoslaviji, vsepovsod. Diktature zahtevajo enoglasnost. Vsak svoboden glas stavi v nevarnost njihov obstoj, ali vsaj tako se bojijo.

Zato razumemo Mussolinijev bes, ko so se z demonstrativnimi atentati in gesli oglasili slovenski fantje leta 1930 širom po Primorskem. Ko so jih odkrili, je moralo priti do hudih obsodb in tudi do bazoviških žrtev. Prav tako razumemo generala Jaruzelskega in njegovo divjanje proti neodvisnemu sindikatu Solidarnost na Poljskem; za generalom se skriva Brežnjev s sovjetsko partijo. Razumemo poseg Sovjetov na Madžarskem, na Češkoslovaškem. Razumemo tudi nevoljo slovenske komunistične zveze zaradi Drage. Diktatura mora imeti enotnost, tudi majhna špranja je zanjo smrtno nevarna.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 2. sept. 82/1.

DVE MISLI IZ „DRAGE“

Neoprijemljiv je marksizem kot ideološki sistem — vedno bolj. Hotel je racionalizirati zgodovino, pripeljal pa je do pošastnega nesmisla gulaga, do kamboškega genocida, ustvaril temelj za totalitarno oblast, postal polemična ideologija, ki hoče predvsem obtoževati in mobilizirati. Vedno bolj se spreminja v mit, problem mita pa je, kako prepričati ljudi, da bi vanj verjeli.

Ošlak je zanikal, da bi katerakoli revolucija, ki jo je rodilo nasilje, mogla korenito spremeniti človeško družbo, najmanj pa revolucija, kot jo je zamislil Karel Marx . . . Nobena revolucija še ni uspela v svoji osnovni nameri, ker je hotela človeka in svet spremeniti na silo. Nad stvarmi in človekom ima edino pravo oblast SVETO . . . Kaj se je zgodilo z neko slovensko „teologijo“, da je začutila potrebo svoj pojmovni sestav dopolniti s pojmom revolucije?

DRUŽINA, Ljubljana, 12. sept. 82/6.

nekaj misli izpod domačih svili po pavlihu

IZ VRSTE NIČEL JE LAHKO NAREDITI VERIGO.

Obstaja idealni svet laži, kjer je vse res.

OBSTAJAJO TAKO VELIKE BESEDE, KI SO TAKO PRAZNE, DA JE LAHKO IMETI V NJIH ZAPRTE CELE NARODE.

„Kako lepo tovarno ste zgradili! Zakaj pa ne začnete delati v njej?“ — „Saj nismo neumni, da bi proizvajali izgube!“

TOLIKO TELET, PA NOBENE TELETINE!

Analfabeti MORAJO narekovati.

ČE STE V PRVIH VRSTAH, ŠE NE POMENI, DA VSI STOJE ZA VAMI.

O lepši prihodnosti mi nekateri zadnje čase pripovedujejo tako zasanjano otožno, kot bi govorili o časih, ki se nikoli več ne bodo vrnili.

KDOR DELA S KOMOLCI, MU NI TREBA ZAVIHATI ROKAVOV.

Zaradi pomanjkanja kave je še komunistom težko: niso dovolj budni.

NE MERITE V GLAVE! DOVOLJ JE BILO STRELJANJA V PRAZNO!

Poplava besed ni odnesla še nobenega govorniškega pul-ta.

KAJ POMAGA, ČE IMATE VSE V MALEM PRSTU, KO JE PA TA DALEČ OD MOŽGANOV.

na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (domá) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja domá. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečajji otrokom tudi življenjsko usmeritev, táko ali táko.

oglasi

● Dragi rojaki! Za vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občujte med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

● Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODEBILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

● PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

● Prodám dvo- in polsobno stanovanje, 69,5 m², Ljubljana, Celovška 140, V. nadstropje. Centralna kurjava, mestni plin, telefon zvečer 558-188,

Kralj Stane. Cena 85.000.— mark, vseljivo 10 mesecev po plačilu 80% vsote.

● PRODAM dvostanovanjsko hišo, zgrajeno 1965, z vrtom in dvema garažama. Eno stanovanje (80 m²) takoj vseljivo. — Točnejša pojasnila daje: Četina, Škvarčeva 21, Celje, Jugoslavija, tel.-štev.: 00 38 63/21 2 77.

● Hišo (pet sob, kuhinja, shramba in kopalnica) in 708 m² vrta, oddaljeno 23 km iz Ljubljane (v Kamniku) prodám najboljšemu ponudniku — zdomcu za devize. Hiša je takoj vseljiva. Ogled hiše po dogovoru. Resne ponudbe pošljite na naslov: Josip Ljubetič, 61000 Ljubljana, Žibertova ul. 1, Jugoslavija.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti tele knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUĐJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se prebijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

včasih misliš, da se ti življenje smehlja, pa se ti le smeje!

Učitelj hoče zelo nazorno prikazati škodljivost alkohola: „Glejte, tu sta dva kozarca. Če potisnem črva v kozarec z vodo, črv v njem plava. Če ga pa vržem v kozarec z alkoholom, pogine. Blaž, kaj sledi iz tega?“

„Da moramo piti mnogo alkohola, da bodo vsi črvi v našem telesu poginili.“

o

„Povej, ženka, ali tobak škoduje zaveseam!“

„Kako si obziren, možek! Če po pravicci povem, jim škoduje.“

„No, potem jih pa snemi!“

o

Vodič razkazuje gostom grad: „Ta grad je iz 12. stoletja. Drugo leto bodo na dvorišču zgradili vodnjak iz 14. stoletja.“

o

Uradnik svojemu šefu: „Moja plača ne odgovarja mojim zmognostim!“

„Vem, vem, a od lakote vas tudi ne smemo pustiti umreti.“

o

Šofer avta kadi cigareto. Sopotnik ga vpraša: „Zakaj zapelješ vselej točno čez luknjo v cesti?“

„Zato, da otresem pepel.“

o

Pri psihiatru.

„Gospod doktor, vsi mislijo o meni, da sem lažnjivec.“

„Tega vam pa res ne morem verjeti.“

o

Pri maturi. „Kako se pišete?“

„Golaž.“

„Ime?“

„Toné.“

„Zakaj se pa smejete?“

„Ker sem že na dve vprašanji prav odgovoril.“

o

„Zakaj ste pa podnajemniku odpovedali?“

„Nisem nezaupljiva. A če nekdo ključavnico zastira, mora že biti nekaj narobe.“

o

„Za izdrti zob vam moram zaračunati sto jurjev.“

„Kako? Ko sem prišel, ste mi rekli dvajset.“

„Ja, a med ruvanjem ste tako rjovelili, da mi je ušlo iz čakalnice pet pacientov.“

o

Sosed ponudi sosedu steklenico:

„Ugani, kaj je v njej!“

Ta naredi velik požirek in ga takoj izpljune: „Saj to je bencin.“

„Vem, a katere znamke?“

o

„Zakaj so sardine v konzervah brez glav?“

„Da ne popijejo olja, tepec!“

o

„Ali si že čestital Janezu, ki je postal oče?“

„Kaj pa ima?“

„Sijajno slivovko.“

o

„Ata, zakaj pa tega človeka tepejo?“

„Ker je vrgel v sodnika steklenico.“

„Saj ga ni zadel.“

„Ravno zato.“

o

Škotu gori hiša. Gasilci odvijajo cevi.

Škot: „Oprostite! Kdo bo pa vodo plačal, jaz ali vi?“

o

Natakar: „Kaj mi danes priporočate?“

„Dobre zobe.“

o

Gost vpraša vratarja v hotelu: „Prosim, zakaj ni v bazenu vode?“

„Zaradi neplavavcev.“

o

„Kaj, da ta človek ni hlod? Vsakič, ko se popraska po glavi, si zapiči trsko v prst.“

o

„Nogometu dolgujem veliko,“ je dejal nogometaš pred tekmo.

„Verjamem,“ mu je odgovoril trener po tekmi.

o

„Oseminštirideset let sva skupaj, pa sem še vedno nor nate. Najbrž sem malo trapast.“

o

„Praviš, da si večerjala v restavraciji Slon? Kakšna je pa tam godba?“

„Sijajna. Ves večer nisem slišala niti besedice tistega, kar mi je govoril moj mož.“

o

Trgovčič: „Od vsake stvari, ki jo prodam, imam zgubo.“

„Od česa pa potem živiš?“

„Od tega, ker imam ob nedeljah zaprto.“

od doma

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 8356).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolič CM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22959).

Štefan Ferenčak SDB, Don-Bosco-Gasse 14, 1080 Wien XXIII.

(Tel. 0222 - 67 25 99).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09-32 11 76 22 01),

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).